45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 160 Կ. ՊՈԼԻՍ 25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 26 ՐԷՃԷՊ 1319 — 25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1317 ՇԻՆԳՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓՈՂ

ԱԶԳԱՅԻՆԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS E. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ե. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաssէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحبی امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی داره خصوصه

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Նուիրատու մը, որ իր գրասիրական եռանդին բաւական չափով մը ալ բարեմտութիւն խառնած ըլլալ կը թուի, Եանկայէն 1500 կտորի չափ զանազան գրքեր ու հանդէսներ կը նուիրէ Ղալաթիոյ Մատենադարանին։ Ուստմն. Խորհուրդն ալ, որ չնորհակալութեամբ կ'արձանագրէ այս գրական նուիրատուութիւնը, կ'որոշէ մինչեւոյն ատեն յանձնել այդ գրքերը Իզմիրեանց Գրական Ցանցնածողովին՝ զետեղելու համար զանոնք Մատենադարանին մէջ։ Ու այսչափ միայն. ակէ անդին չենք գիտեր թէ ի՞նչ եղան այդ գրքերը կա՛մ ինչ պիտի ըլլան, անոր համար որ չենք գիտեր թէ ինչ ատիճանի գոյութեան ապացոյց մը ունի այդ Մատենադարանը։

Այո՛, որ է գոյութիւն մը իր տուած արդիւնքին, իր մատուցած օգտակարութեան համեմատ կրնայ արդարանալ, հակառակ պարագային անուն մըն է ան կամ չկայի պէս գոյութիւն մը։ Եւ այն մէկ երկու գրադարանները, որոնք Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ զետեղուած են, և որոնք Մատենադարանը կը կազմեն, ի՛նչպէս կրնան իրապէս գոյութիւն մը ունենալ, ցորչափ ապատուած պատասխանը չէ որ պիտի ստացուէր՝ անոնց գտնուած վիճակին, ու մատուցած ծառայութեան նկատմամբ ուղղուած հարցումներուն փոխարէն։ Այս պայմաններու մէջ է որ, Մատենադարանին համար եղած նուիրատուութիւն մը, որքան ալ գրասիրական գնահատելի գաղափարէ մը թելադրուած ըլլայ, բարեմտութիւն մը պիտի նկատուէր, բարեմտութիւն մը անոր համար որ՝ այդ նուիրատուութիւնը կարծուած օգտակարութիւնը չպիտի կրնայ ունենալ։

* * *

Ան ուրիշ թէ Մատենադարանը բաց կ'ըլլայ ամէն ընթերցասիրական կամ ուսումնասիրական դիմումի առջեւ, և որմէ դիւրաւ կարելի կ'ըլլայ օգտուիլ։ Արդէն, ի՞նչ նշանակութիւն կրնայ ունենալ յատկանշապէս կղզիի մատենադարանի մը վիճակերը, մինչ անիկա սահմանուած է բաւական լայն պէտք մը գոհացնելու։

Եթէ Մատենադարանը հնագիտական արժէք ունեցող մագաղաթէ մատեաններու, ձեռագիրներու պահպանութեանը յատկացուած է միայն,—և այս պարագային անուշադրութիւնը պէտք է փակ պահել զայն,— ի՞նչ հարկ այն ատեն զանազան գիրքեր և հանդէսներ ընդունիլ Մատենադարանէն ներս, երբ անոնք կրնան շատ աւելի օգտակար ըլլալ ուրիշ ընթերցասէրներու և դպրոցական մատենադարաններու մէջ։

Բայց քանի որ ամէն կարգի գրքերը չնորհակալութեամբ կ'արձանագրուին Մատենադարանին համար, այն ատեն անհրաժեշտ է որ, պահանջելի է որ անիկա աւելի հասարակաց հաստատութիւն մը դառնայ, քան կարգ մը ունայնաբան քանասէր պատուելիներու օճախ, — եթէ երբեք չէ դադրած արդէն այսօրինակ վայր մըն ալ ըլլալէ։

* * *

Ղալաթիոյ Մատենադարանը վերածել ընթերցատան մը, հաւասարապէս տրամադրելի, հաւասարապէս օգտակար հասարակութեան ամէն դասակարգերուն, — ա՛ս է պահանջուածը, և պէտքը, զոր կը չեչտէ մանաւանդ վերջերս Իզմիրի ընթերցատան միամեայ նոր տեղեկագիրը։

Ըսել չուզուիր անուշտ որ մատենադարանին մէջ պահուող թանկագին գրքերը ամէնուն տրամադրութեանը ենթարկուին. բայց մասնախումբը, որ պիտի կազմուէր ընթերցատան համար մատենադարանին հասարակ գրքերուն վրայ պիտի աւելցնէր նաև հետզհետէ աւելի նոր և օրուան գրական, գիտական հրատարակութիւններն ու հանդէսները, որոնց պիտի միանային այն ատեն նաև չատ մը նուիրատուութիւններ։

Եւ այս ամէնքը այն տեսակ հոգութեան մը տակ որ վեր ըլլար ամէն կասկածէ։ Զինք ուզեր հոս յիշել այն անչափ պարագաները, որոնք տեղի ունեցան ասկէ առաջ Մատենադարանին շուրջը, ասա՛ ու ան տնօրէնին ձեռքին տակ կամ ասա՛ ու ան բանասէրին միջոցով, առանց մտածելու թէ որքա-պղծութիւն է հանրային սեփականութեան մը, ըլլայ անիկա դիրք, ձեռագրկինցնել։ Մեր մէջ արդէն զեղծումն ու գողութիւնը չատ չուտ վրայ կը հասնին հանրային որ և է հաստատութեան մը վերաբերեալ գործերուն մէջ։ Եւ եթէ մէկը, ըլլար ատիկայ նոյն իսկ նուիրատու Միհրան Քիւրքճեանը, Կոստանդեանի մը պէս, հեռատեսօրէն և աւելի ապահովապէս օգտակար ըլլալու դիտումով, իր գրքերը յոյն ընթերցատան մը նուիրէր, օր. հմ., պատկաս պիտի չըլլային հասարակութենէն մարդիկ, նոյն իսկ հրապարակագիրներ, որոնք չպիտի յամենային «զէվզեկ և [illegible] պիտի բամբասէին։ Դ. ԲԱՐՍՂԵՆՑ

ՀԻՆ ԿԵՆԴԱՆԱԳԻՐՆԵՐԸ
ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԶԷՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Հաղուագիւտ ըլլալուն չափ հետաքրքրաշարժ բան մըն է անշուշտ հին կենդանագիրներու միւզէ մը այցելել։ Հնութենէն մինչեւ մեզ հասած սակաւաթիւ նկարներու մէջ, հեռաւոր ժամանակներու անմնաւորութիւնները մեր աչքին առջեւ վերապատկերելու կարող ամբողջութիւն մը չէր դանուած երկար ատեն։

Մինչ պատմութեան մեզի աւելի մօտ շրջաններուն համար անցեալի վերակոչում մը—միամիտ, դիւթիչ կամ փառահեղ—կը յաջողէր լիուլի, նոյն բանը կը զլացուէր կարծես ամենահին դարերու։ Բանդակագործութիւնը միայն հարուստ էր յիշատակներով, բայց նկարչական գլուխ գործոցները կորսուած էին դարերու ընթացքին մէջ, և իբր նկարուած պատկերներ՝ կրնային ցոյց տալ լոկ Պոմպէոսիները—մնացորդներ արուեստի մը՝ որ ամէնէն նրբերքինը չէր անուշտ։ Երջանիկ դէպ մը եղաւ ուրեմն քանի մը տարի առաջ Եգիպտոսի «Ֆայում» գաւառին մէջ շատ մը հին նկարներու երեւան եկնելը։ Անոնք փայտի վրայ չինուած են և դրեթէ ամէնն ալ մեր թուականի մինչեւ երրորդ դարը կ'ելնեն։ Ցիր ու ցան կը դանուին այսօր Եւրոպայի զանազան թանգարաններուն մէջ—Բարլիզ, Փլորենդիա, Ս. Բեղերսպուրկ, Լոնտոն։ Ամէնէն ճոխ հաւաքածուն հասանկանաբար Բարլիզ ցուցադրուածն է։

Այս նկարները դիտողը զարմացումով կը հաստատէ անոնց իրարու հետ ունեցած նմանութիւնը։ Օրինակները, այո՛, կը տարբերին. հոս՝ ծերունիներ, խորշոմած դիմագծերով. հոն՝ դափնիներով պսակուած յարդուն ոյժով երիտասարդներ, անդին՝ չքեղ հագուած և գոհարներով զարդարուն կիներ։ Բայց ամէնուն մէջ ալ ընդհանուր դիրքերը զգալապէս նոյն են. չափերը հաղիւ կը փոխուին. կեցուածքը նոյնիսկ է միշտ—գլուխը միայն և մարմինին վերի մասը կիսովին ներկայացուած են։ Այս միօրինակութիւնը կը բացատրուի ասով թէ այս պատկերներուն բոլորն ալ հասարակաց սահմանում մը ունէին, բոլորն ալ թաղման ատեն կը գործածուէին։ Ճաղին վրայ մեռելի կենդանագիրը հանելու եգիպտական սովորութիւնը վերջէն փոփոխութիւններ կրեց. քանդակուած գրքերը որ մեռելի մարմինին քով կը զետեղուէին՝ տեղի տուին յատոյ մոլաթերզեների և մայրի բարակ տախտակներու վրայ նկարուած պատկերներու։ Նեղ գօտիներու պարոյրին մէջ անցուած՝ ննջեցեալին դէմքին վրայ կը դնէին զանոնք։ Նուրբ կտաւը ծածկելով պատկերին եղերքը՝ գլուխը միայն տեսանելի էր, և հանգուցեալը կը թուէր այսպէս աչքերը բանալ լոյսին. կը չարունակէր ապրելու իր նիւթական ձեւին տակ, իր ազգականներու այցերն ու յարգանքները ընդունելով, և սպասելով այն ժամուն՝ ուր իր հոգին պիտի գար նորէն չնչաւորել իր մարմինը յաւիտենական կեանքի մը համար։

Հնօրեայ համոզումներու զարմանալի տեւականութեամբ մը՝ յուղարկաւորական կենդանագիրներու սովորութիւնը չարունակուեցաւ Եգիպտոսի մէջ մինչեւ այն ժամանակ՝ ուր նախնի աստուածաբանութիւնը սոխրուեցաւ կրել նորանոր վարդապետութիւններու մրցումը։ Այս վարժութիւնը տակաւին չէր մարած երբ արդէն իսկ յունական ազդեցութիւնը յաղթող էր Պտղոմէոսներու երկրին մէջ, և մէկէ աւելի անգամ [illegible] պատկերը ունենալ կ'ուզէին։ Ասկից առաջ եկած է այդ կենդանագիրներու իրարմէ ունեցած զգալի տարբերութիւնը. կան որ չինուած են նախնական, ազգային արուեստով մը, կան որ նշանաւոր են, — կանչուած նկարիչին մեծ վարպետ կամ պարզ գործնական ըլլալու համեմատ։

Ի զուր պիտի աշխատէինք այն կենդանագիրներու ներկայացուցած դէմքերը ճշգրտութեամբ որոշել. եթէ ասոնց հին դրամներու և կիսանդրիներու հետ բաղդատութիւնը մեզ կը մղէ անոնցմէ մէկ քանին վերագրելու մեծանուն անձնաւորութեանց և նոյն իսկ Պտղոմէոսներու ընտանիքէն իշխանաց, չատ անգամ անկարելի է մեկին նշանակ մը գտնել հագուստի ու զարդի մանրամասնութեան մասին։ Կարմիր գոտիները որոնք իրենց փայլով կ'ակսեն վերարկուներ ու պատմուճաններ, ոսկի կոճակներով զարդարուած ժապաւէնները, մարգարտաշար մանեակները, ականջի օղերը, նոյն իսկ մազերու ձեւը, հեռու վերջնական ու անփոփոխ նշաններ տալէ՝ աւելի ևս կը չեչտեն ճաշակներու և կերպերու պէսպիսութիւնը երկրի մը մէջ ուր ամէն տեսակի ազգեր իրարու կը հանդիպէին, և եգիպտական արուեստը կը նեմանար յունա-հռոմէական արուեստին առջեւ։

Նոյն դիտողութիւնը պէտք է ընել, երբ թողլով այս նկարներուն արտաքինը՝ ուզենք քննել անոնց վեր հանած նախատիպարները։ Բիչերը Եգիպտացիներ են, կան Ասորեստանցիներ և Փիւնիկեցիներ. շատերը՝ ընդհանուր դիմագիծով և մօրուքի ու մազի ձեւով բոլորովին Հռոմայեցիներ ըլլալ կ'երեւին։

Իրենց աննման հրապոյրը կը կայանայ կեանքին մէջ զոր կ'արտայայտեն։ Այդ կեանքը իր յատկանիշն ունի ազգերու մէջ՝ տարօրինապէս խոշորցած գլուխնք ստորագծող անգոյրով, շրթունքներու և քթափողերու մէջ, դընդերներու խաղին և գլխուն դիրքին մէջ։ Ատ կեանքը կ'ոգեւորէ այս զանազան կերպարանքները և անոնց կը շնորհէ անմիջելի իրականութիւն մը։ Հոգ չէ թէ տիպարները անգիտանանք, կ'զգանք թէ այս պատկերները ճշմարիտ են, այս անձերու ապրած ժամանակը, այն տեսնուած բնութիւնը, անոնց տարիքանը և անհատականութիւնը տեսնել կը կարծենք կը հաստատենք անոնց նմանութիւնը աւելի նոր պատկերներու հետ։ Դեռատի աղջկան գլուխ մը, քաղցրադէմ, աչքերը սև. ուռած, քիթը նրբագեղ, բերանը փոքրիկ զոգցես երազած դէմքն է այս օրուան հռչակաւոր վարպետի մը. մարդու երես մը, առնական բայց փափուկ, կը յիշեցնէ Մազաջիոյի կերպը, ուրիշներ այնչափ գերազանցօրէն մարդկային են որ կրնանք զանոնք մեր ժամանակակիցները կարծել։

Բան դարեր տեսնող այս նկարները խորհրդաւոր երիտասարդութիւն մը պահած են, այս արժանիքով միայն կրնան մեր ուշադրութիւնը դրաւել. հարուստներուն պատկերներ ըլլան կամ դործաւորներու անոնք կը վկայեն մարդոց մէկ անկեղծ հոգը, — մեռնելէն վերջը դեռ ապրելու, գեղեցկութեան յիշատակ մը թողու, իրենց անցաւոր մարմինը անմահացնելու հոգը։ Մարդի այդ բարակ տախտակիներու վրայ, մարդկային կեանքի են որ կը մնան, անցեալի խորերէն եկած։

ՅԱՍՄԻԿ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ
(ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶ ԵՒ ՀԱՆԴԻՍՏ)

Մարմնամարզը կատարեալ [illegible] խառն կրթութիւն մըն է, որ հին ժամանակներէ ի վեր գոյութիւն ունի. նախնիք ամենայն փութաքանք այս կրթութեան հոգ կը տանէին, որով տկար կազմուածքները կը մնդանային։

Ֆրանսայի մէջ այնքան կարեւորութիւն չէր տրուեր հին ժամանակը այս առողջարար կրթութեան, բայց վերջերս բարեբաղդաբար սկսան այդ օգտակար մարդանքը։ Մարդ կանոնաւոր շարժումներու ենթարկելով բոլոր մարմինը կը զօրացնէ զայն. պէտք է սկսիլ նախ վերի անդամները կամ ձեռքերը երերցնել դէպի առաջ, ետ ու վար, այս տեսակ դիւրին և թեթեւ կրթութեան վարժեցնելէ յետոյ, ատիճանաբար ծանր մարմիններ վերցնել տալ հարկ է. վերջապէս ցատկել, ձիավարժութիւն ընել, ձեռքի վրայ կանգնիլ, չուանի վրայ քալել, ամէն կարելի եղած միջոցները ի դործ դնել և դժուար ու ծուռ ու մուռ տեղուանքը պատիլ, ելայլն, սորվեցնելու է։

Ահա այս տեսակ միջոցներով ղընդերներուն ուժը ու մեծութիւնը կը կը կրկնապատկուի և մարմինը պէտք եղած թեթեւութիւնն ու զանազան շարժմանց կանոնաւորութիւնը կ'ստանայ։ Հետեւաբար մարմնամարզութեան սովորած մէկը փոյթ չըներ ու չի վախնար, մինչդեռ անվարժը ամէն տեսակ վտանգներու կրնայ հանդիպիլ, և իրաք ալ կը հանդիպի։

Բարիզի մէջ ջրհանկիրներուն յատկապէս մարմնամարզութեան դասատուութիւն կայ, որով չատ անգամ հդեղի պատուն, ամէն վտանգաւոր տեղեր կրնար կայնիլ անոնք առանց վնասուելու։

Մարմնամարզութիւնը անհրաժեշտ է մանաւանդ անոնց որ հանդիստ դարձերով կ'զբաղին, կամ այն տեսակ գործաւորներու որոնք իրենց արհեստին պատճառաւը մարմնոյն միայն այն մասը կը շարժեն. մարմնամարզի չնորհիւ անոնց միւս մասերն ալ կրթութիւն ընելով, շարժումները կը կանոնաւորուին։

Երբոր երիտասարդի մը ուսին մէկը դիւսէն աւելի պզտիկ կազմ մը ունի, աւելի շարժելով միւսին կատարելութիւնը կրնայ ստանալ։

Մինչեւ հիմակուան զանազան կրթութիւնները ինչպէս քալել, վազել, պրել, ցատկել են. մեր ընտանեկան ընկերութեանց կը բաւեն մարմինը ուժովցնելու համար. մարմնամարզը ութնէն մինչեւ տասնուհինգ տարեկան տղոց կը յարմարի, ուստի կ'ըսեմ թէ, եթէ տղոց այս տեսակ կրթութիւնները յաջող կրկնել տրուին աւելի ուժով, կարմրագոյն և առոյգ երիտասարդներ կ'ըլլան անոնք։

Փորձուած է և արդէն պատմութիւնք ալ կը վկայեն որ՝ Բերլի, Մեքսիկայի և Հնդկաստանի բնակիչները բնական ամէն տեսակ տձեւութիւններէ ազատ են և ասոր պատճառ դտած են թէ միշտ արեգակին առողջարար ազդեցութեան տակ կ'ապրին։

Երեւելին Շոնտ, արեգակին ճառագայթներու յաջող ազդեցութիւնը ապացուցանելով կ'աւելցնէ թէ՝ այս ժողովրդոց կանոնաւոր կազմը՝ հետեւութիւնն է մարմնական օգտակար կրթութեանց։

Ինչպէս գիտէք, անդադար շարժումները և բարեխառն աշխատութիւնը առողջութեան օգտակար են։

Ահա այս կանոններուն հետեւելով պէտք է ամէն ոք իր վիճակին և գործին համեմատ՝ մարմնոյն առողջութիւնը պահելու համար, մարմնամարզի վերաբերեալ պէտք եղած մարզանքները ուսանելով իրեն յարմարագոյնն ընտրէ։

Քաջ գիտէք թէ աշխատութիւնը [illegible] բոլոր միսերուն և մէկ խօսքով վերջապէս մարմնոյն ընդհանուր շարժումները կանոնաւոր ըլլան։ Բայց մարզանքը, ինչպէս նաև աշխատութիւնը յոգնելու չափ յառաջացնելու չէ, նոյնպէս չափազանց ծանրութիւն ունեցող բեռ վերցնելէ զգուշանալու է։

Շատ տեսած եմ աքաջ որ մէկէն ի մէկ ծանր բեռներ վերցնելուն համար քիթերնուն ու բերանէնուն արիւն հոսած է, ինչ որ մարդս տկարացնելու մեծ պատճառ մըն է. կրթութեան վերաբերեալ այս յօդուածը չվերջացուցած պարաք կը համարիմ մի քանի խորհուրդներ տալ նիհար և փափուկ տղայոց որոշուելիք գործերու մասին։

Ինչ կ'ընեն ծնողք երբ զաւակնին 12 կամ 14 տարեկան ըլլայ. արդեօք կը մտածեն անոնց առողջութեանը կամ կազմուածքնուն յարմար գործ մը որոշել, — գիշերզարար ոչ ծնողք և ոչ զաւակները —։ Աղէկ և օգտակար է որ հայր մը դեռ զաւակը գործի չդրած բժիշկին խորհուրդ հարցնէ, մանաւանդ երբ զաւակն հիւանդոտ է. կ'ըսեն նաև չատեր թէ պէտք է զաւակնիս չատ չը յոգնեցնենք, և ատին անդին վազելէ ազատ պահենք և այլն. ասոր համար դերձակի կամ կօշկակարի մը կուտան և կամ այնպիսի արհեստի մը ուր քիչ շարժումի պէտք կայ։

Երբ քիչ շարժումի վարժուած տղայ մը, անակի արհեստի կամ վիճակի մը մէջ դրուի, որ պարտաւորի քալել, վազել, հոս հոն երթալ՝ երբեմն ալ թեթեւ բեռներ տանիլ, պիտի տեսնուի որ տկար ու հիւանդոտ տղուն մարմինը պիտի աճի և հետեւաբար առողջութիւնը՝ որ թանկագին է, պիտի օգտուի։

Թէ որ ասոնց հետ սէկտեղ տղայք առողջական զանազան պարագաներու աւելի ուշադիր ըլլան՝ ինչպէս անդարար և պարզ կերակուր ուտել, մաքուր օդ ծծել, տաքի և պաղի վնասակար ազդեցութիւններէն ազատ մնալ, նամանաւանդ մանուիկ-պատանեկեան կենալ. ահա այն ատեն առողջութեան այն թանկագին գանձը շուտով կրնայ վաստակիլ։

Երբոր ֆիզիքապէս նիհար տղու մը գործը կը սոխպէ զինքը նստուկ ժամանակ անցնել, այն ատեն պէտք է որ դնուէ ժամանակ առ ժամանակ մարմնամարզ ընէ։

Ահա մարմինը զօրացնելու և կատարեալ առողջութիւն վաստակելու համար կրթութեան վերաբերեալ բացատրութիւնները տալէ վերջ, անցնինք ուրիշ գլխաւոր կէտի մը՝ որուն կարեւորութիւնը քիչ չէ, այն է հանգիստը։

Ընդհանրապէս մարմինը ինք արդէն իմաց կուտայ թէ յոգնած է, թէ ուժերը տկարացած են։ Թէ որ յոգնութեան ուշադիր չըլլանք մարմինը կը տկարանայ և կը հիւանդանայ, ուստիկը կը հետեւի բնականաբար թէ հանդիստ առնուլ պէտք է։

Հանդիստը մանաւանդ պէտք է կերակուրէն յետոյ։ Երբոր Գործարաններու աշխատութիւնը ծանր և անտանելի է պէտք է կերակուր ուտելէ վերջ բաւական հանդիստ առնուի, դեռ գործի չկոչած։ Կերակուրէ անմիջապէս վերջը գործի սկսելով մարսողութիւնը կը դժուարանայ և կը խանգարի։

Պ. Մէյէրլէյէն, երեւելի բժիշկը օրինակով կը բացատրէ այս ըսածս. «1845ին ճամբորդ մը, կ'ըսէ, յոգնած և առանց հանդիստ ընելու պանդոկ մը կ'երթայ ու ախորժակով ուտելէ յետոյ իր պաշտօնին կը դառնայ, իր տեղը հասնելուն պէս որովայնը անակ ցաւ մը կ'ունենայ որով 24 ժամ կ'տապրի...

Զատէ դուրս ուտելէն յետոյ, անմիջապէս ճամբայ ելլելուն պատճառաւ կերածը տոմսքին մէջ պէտք եղած փոփոխութիւնը չկրած ազիքներուն մէջ մնած էր ու անդարմանելի հիւանդութիւն մը յառաջ բերած որ [illegible]

Պէտք չէ կերակուրէ յետոյ հանդիստ ընելու մտօք խոնաւ գետնի վրայ պառկիլ։ Զգուշանալ պէտք է նաև անձրեւէն, երբոր մարդ թեթեւ հագած է։

Շատ անգամ գործաւորաց մեծագոյն մասին հիւանդանոցները այցելելուն պատճառը այս տեսակ անուշադրութեանց հետեւանքն է։

Հանդիստ առնելը չատ բնական է. ամենէն առողջ վիճակ ունեցողը անդամ օրուան այն ինչ ժամուն կուզէ աչքերը գոցել, ինչ որ նշան է թէ հանդիստի պէտք ունի։

Քունը հանգստութեան առաջին պայմանն է, ան է մարմնոյն և մտաց ընդհանուր հանդիստ տուողն, որով կորսուած ուժերնիս կրկին կը շահինք։

Գիշերն է քնանալու ժամանակ և ցերեկն աշխատելու։ Կ'երեւի թէ բնութիւնն ալ կը քնանայ, արեւը հորիզոնին տակ երթալով կը հանգչի, ցերեկուան լոյսը տակաւ առ տակաւ կը քիչնայ, վերջապէս խաւարը ամբողջ բնութիւնը կը պատէ, անասունք կ'սկսին քնանալ, թռչունք իրենց թեւերը հանգչեցնելու տեղ կը փնտռեն, գիւղացին ալ որուն կեանքը պարզ և բնութեան յարմար է, անոր հետ կ'ընկրկի քնանալ. ասով կը հասկցուի որ մարդիկ ամէն կողմէ քունի ենթակայ են, արդէն մեր շարժումները կը դադրուարին, մտածութիւնք կը տկարանան։ Ուրեմն պէտք է ամէն ոք իր տարիքին յարմար հանգստութիւն վայելէ։

Բաղաքացիք իրենց առողջութիւնը կը վնասեն, այն վատ և դէշ սովորութեամբ որով քնանալու համար յատկացուած գիշերը շատ ուշ կը պառկին. հետեւաբար անոնք պէտք եղածին չափ հոգ չեն տանիր իրենց հանդիստին։

Թ-ուէջ, Ե. ԴԱԼՅԵԱՆԻՆ

Ս. ՓԻԼԻՊՊՈՍԻ ԱՂԲԻՒՐԸ

1899 Հոկտ. 11ին, Երուսաղէմի Ս. Փրկիչ վանքն ենք. կանխորոշ կարգադրութեան մը համեմատ, գիշերապահն վաղայարոյց զարթնում մը պատուիրուած է մեզի։ Առաջին նշանին կամ հրամանին պատրաստ ըլլալու համար, չի հանուած պառկած ենք։ 19 տարեկան հասակը միթէ արտակարգութեան հասակ չէ՞ միշտ։ Եւ ահա կէս քուն կէս արթուն տապլտկելու միջոցին, զարթումի նշանը կը տրուի մեզի։ Ար-

դէն ոսքի վրայ ենք. կէս դիւերը անցած է, սրտերնիս կը վազէ՝ . . . : Էին գթութիւնը կը հայցենք, նայելով երկինք՝ ուր պսպղուն գոհարներ ցուցադրուած են չողալ: Հրէաստանի լուսին մը կիսանուաղ, գեղանաղ, դիցանուշի՝ մը պէս, սատանի թովիչ շողերը կը ցանցնէ լուռ ընութեան վրայ. Երկինք պատմեն զԱստուծոյ փառս հիասքանչ:

Հեծած ենք մեր ձիերը՝ որոնք մեր փաղաքուշ գգուանքներուն տակ կուգեն հպարտանալ: Ու կը քշենք յառաջ. կ'ոգեւորենք, կը պոռանք, կը գոչենք, կ'ուզենք արթնցնել Ս. քաղաքին ամբողջ ինակիները: Իմ աչիպարանոց ձիուս վրայէն ես կը բարձրացնեմ սիրուս դէպի երկինք, մուսալու համար ընտանեկան վիշտերս:

Ցայգաղնաց մեր այս բաղձալի ճամբորդութիւնը կը պակաղէ մեր սիր սերը՝ հրակէզ զգացումներով կրծոտական: Հիմակ Ս. քաղաքը մեր եսին է. գիշերի մէջերու ստուերներով ծածկուած: Հարմացող տաղիկ մը չըջապատող նապէլի ու նախանձաբեկ վեհերոտ կոյսերու պէս Նրուսաղէմը կը շրջապատեն:

Կը հասնինք հողմաղացքին մօտ. վար կիջնանք մեր ձիերէն. գունագեղ այտերու վերեւ մանիշակի նման ծաղկած մօրուքներու տէրերը կը շարժին հիմակ. կ'աղօթենք, սրտիս առագաստը կը պատռի, մանաւանդ երբոր Մովսէս վարդապետ «Տէր ողորմա՛» մաղթանքը Աստուծոյ կ'ուղղէ: Հոգեկան աչքերով կը կարծենք տեսնալ Լաբարոնը: Կրօնին ընծայուած այս թրթռուն ցոյցին ատենը, հոգիս աղաղակ կը բառնայ. «Զարթի՛ր, փա՛ռք իմ...»:

Վերադարձ կ'աշտանակենք մեր ձիերը՝ որոնք դաշտին մէջ կ'որոտան, դափրելով, վրընդելով: Ակ հիմակ խուռներնիցս կը դիմենք տարբեր ուղղութեամբ, դուռ կուտանք:

Վարդեգիւղին մօտեցանք, համայնքը հիանալի է. շուրջերնիս հոգեկան խորհուրդներ կը պտանան: Արշալոյսը հեռագնետ մարող գիշերին և հեղգնետ կենդանացնող ցերեկին մինչև իր հիանալի գոյները կը հագնի մեր պէս: Պայծառ շողուն սկաւառակը արեւին՝ կը զրկէ մեզի չայրող զուարթ ճաճանչներ բոսորացող: Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով: Անմիջապէս կը բոլորուինք նահապետական սեղանի մը շուրջը:

Սորէն ձիերնիս կը հեծնենք, մերթ դերբուկներէն, մերթ դաշտերէն, մերթ ձոր եղերքներէն կը քշենք մեր ձիերը դէպի Փիլիպպոսի հրաւագործ աղբիւրը ուր կը հասնինք վերջապէս, մինչ վերարկու էր երկին անհուն ողորմութեամբը մեզի:

—Աստուած օգնական, Սրբազա՛ն Հայր. դուք կանխեր էք քան զմեզ . . :

Ու Սահակ եպս. Խապայեանի օրհնաձիր Այը կը համբուրենք, միւնոյն ատեն բարեւելով հեռաւորդ վարդապետները և սարկաւագները: Այդ ամայի բայց սիրուն վեհապայտներուն վերեւ ուրքան յիշատակելի ժամեր անցուցինք. անկարելի է պատմել: Ս. Փիլիպպոսի աղբիւրը հաստավերգէ մը կը ժայթքէ խոխոչալով. Ջուրաղանը լեցնելով ձորն ի վար թաւալելով, ոռոգելով պարտէզիկները . . . Այս ան ազբիւրն է ուր Ս. Փիլիպպոս մկրտեց Կանդակա թագուհին ներքինին: Այդ ձորերը յաւէտ կ'երկրորդեն Սարբին կաղելը, կղզուներուն (թորում) վայելումը, ծղրդին մնոնաձայն եղերգը:

Օրը տարաժամած, արեւը խաւարին տեղի տուած, Աւետաց երկրին սովորական խոնաւ օդը սիրաբուսած էր. երկինքի հաձելի լաժուրդը երթալով կը գորշանար, երբ վերադարձանք:

Զմիւռնիոյ Կէօղէվէվ, ՀԱՄՊԷՐ

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Ազնիւ Շուշան, Կ«ոչ» սիրոյ անոր համար չի հրատարակուեցաւ որ մասնաւորի մը կեանքը կը չշոշափէր. ներողութիւն. հաձեցէք շարունակել:

ՍԻՍ, Մեծ. Ս. Դոլչուճեան էֆ.— Թէ ձեր և թէ Փաշապէնեան Խորէն էֆէնտիի բաժնեդրին ստացած ենք, «Լաթան» գրատան ցուցակը ղրկուած է. փոխանակ թղթադրօշմի, աւելի լաւ կ'ընէիք եթէ փոսթային յանձնէիք դրամն՝ այդպէսով չատ կը մնասուինք:

ԷՆԴԱՐԼԻ, Դ. Ա.— Ցիշելը Մանչուրի բաժանորդ արձանագրեցինք. թերթերը այսօրուընէ կը ղրկուին. հաշուեցուցակը նամակով կը ղրկենք: Կէրմէրէն մեր հաչոյն բաժնեդրին վճարուած է ձեզի:

ՆԻԿՏԷ, Մ. Ա.— Սահակ էֆէնտին բաժանորդ արձանագրեցինք Մանչուրիոյ այսօրուընէ սկսանք ղրկել:

ԹՐԱՆՆՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

Իրի անդնդէն պէրու չնատէրլի սուրբերէ ակվամ իսկն Թրանվալ մուհարէպէսի՝ հալէա պիթմէմիշ, վէ հաղրն պիր զէմանատա տա պիթէնէկի իւմիտ իսիրմէնօր: Պու կիւն իւչնճիւ աէնէսինէ կիրմիշ պուլունմադա պէրապէր, Ինկիլիզ ասքէրինին մէվզէրի պիր սէնէ էվվէլքի մէվզիի գատար գուվվէթլի օրմանուպ, պիր աքիս տահա զաիֆ տիր: Մուհարէպէնին իլք սէնէսինէ մէնէրալ Ժուպէրին ֆէրդալարը՝ Մանուպահիլ վէ Լէնկոնէք թէբէլէրինի զապթ իթտիքտէն սօնրա, Լանսանտիթէ պուլունան մէնէրալ Վայթը ասքէրի իլէ պիրլիքտէ մուհասարա իթտիլէր: Հաֆթալարճա մուխասէմթի սէվամ իթտիքտէն սօնրա, Սիր Բըավէրս Պըաբը՝ Բօրթամութան հարէքէթի իտուպ, 40—50 պին ասքէր իլէ Պօէրլէրի թէրպիյէ իթմէք իւզրէ, Ճէնուպի Աֆրիգանա տօղրու հարէքէթի իթտի: Մէնէրալ Կաթազը վէ լօրտ Մէթիւէն՝ միսթէմէքտարին վասաթ վէ զարպ հիւէթլերինէն հարէքէթ իտէճէքլէր իտի, պաղ գօմանատա մէնէրալ Պըաբը տախի Նիէօլէվէլտ թէբէլերինէն կէչուպ, մէնէրալ Վայթը Պօէրլէրին մուհասարարընտան գուրթարաճագ իտի: Ֆադաթ Դօլէնսօ կէչիրլերինտէ օղրատըը մաղլուպիյէթլէր՝ պու մագատարն հուսուլը-նա մանի օրմուշ վէ պու սուրբէթլէ Ինկիլիզ ասքէրինին հայսիյէթինէ խաւէլ կէլմիշ օլատուղունատա, միւշարիէյն մէնէրալ Պըաբը ազ օլունուպ, եէրինէ լօրտ Բօպէրթս թահին օլունմուշ տրը:

Լօրտ Բօպէրթս՝ էօթէնէն պէրու Գէնդը հարպտա պէօեիւք պիր չէօհրէթ գաղանմըշ օլուպ, իգթիսար, զէքիա, ճէսարէթ վէ մէթանէթինի Բամիր թէբէլերինտէ կէսօթէրմիշ իտի: Հաթթա Աֆղանպարլա վուգու պուրմուշ օլան մուհարէպէտէ, Խայբէր սէնիրէն զասէթ թէհլիքէլի կէչիպէրտէն կէշուպ, Քանտահարը պիրէ պիր վագրթ ֆէթհ իթմիշ օրմաղլա, իմմինէ «Գանտահար ֆաթիհի»իւնվանը տախի իլավէ օլունմուշ իտի:

Լօրտ Բօպէրթսին 70—80 պին ասքէր իլէ Ռիմպէրլիէ տօղրու իլէրուլէմէսի՝ Պօէրլէրին ըլանլարընը օ տէրէճէ պէթիւտի իթտիքտ, մէնէրալ Ժուպէր՝ Լաբարարը սուհասարարընտան վաղ կէչիպ զարպա տօղրու իլէրլէմէկ մէճբուր օլաս: Պու սըրատա, Նաթալ գումանանընդընը մուհաֆիզ իտէն մէնէրալ Պըաբը տախի էվվէլքի մաղլուպիյէթլերինին իսթրրասընը ունտթաուրմագ իչուն, եէրէ վալ սուհունը կէչուպ, Լանսանտիթի գուրթարմադա չալըշըլօր իտի: Մէնէրալ Ժուպէրին չէքիմէսինտէն սօնրա, թապտի Վալ սուհունդն զարընը ճիւէթինտէ պուլունան Պօէր ասքէրի տախի չէքիմմէ օլմադա, Պըաբը վէ Վայթ ֆէրգալարը՝ պիրլէշմիշլեր տրը:

Տիկէր ճիւէթտէն լօրտ Բօպէրթս՝ էվվէլա Օրանտէն բախթարը պուլունան Պլիմֆոնթէյն չէրրինի վէ ատա սօնրա Թրանվալտա Եօհաննէսպուրկ վէ Բրէթօրիա չէնիրլերինի իշղալ էյլէմէքտէ օլուպ, մուհարէպէնին իսթիատասընտան պէրու մուհատարա խոիլմիշ օլան Մաֆէքինկ չէնրի տախի պիր միւտաէթ սօնրա զորթուլմուշ իտի:

Լօրտ Բօպէրթս՝ ճէնուպի Աֆրիգաեա կէչմէկտէն էվվէլ. Ինկիլիզ օրատասը մէեանընտա ֆէվզ էլ ատէ ֆէթհանէթ վէ մէթանէթի, վէ իլմը հարպտա սօն տէրէճէ էգթիսարը իլէ բարլաղ պիր նամ գազանմըշ օլան Ռիչնէրի պէրապէր ալմըշ, վէ էրքանը հարպ ըիասէթի կիպլի էն մուհիմմ վազիֆէսի անա թէվտի իթմիշ իտի: Ցիլինգիգա՝ միւշարիէյն Ռիչնէրին Սուատանտա իւմմը Տէրման վէ Խարթում չէնիրլերինէ վագթը իլէ հայրէթ վէրիր տէրէճէէ կէօսթէրմիշ օլատուղը միւտէպպիրլիեի՝ Ռիմպէրլիյին պօչալթըլմասը թէչէպպիսինէ, պօէր մէնէրալլարընտան մէչհոր Բրօնժէի էսիր իսէպիմէսի իլէ ատ, բարլաղ պիր սուրբէթէ կէօսթէրմիշ տիր:

Լօրտ Բօպէրթսին վէ Ռիչնէրին պուբարլաղ մուզաֆֆերիյէթլէրինէն սօնրա, Ինկիլթէրա էֆքեարը ումումիյէսի՝ սօն տէրէճէ սէվինմիշ, մուհարէպէնին արթըգ բէք բէք իքի այ զարքընտա պիթէճէեինէ գավիյէն իսնամըշ, վէ պու սըրատա Սալիզպըրի գապինէսի՝ ֆէվզէլատէ նիւֆուզ գազանմըշ օլմաղլա, մուհարէպէեի էն դիւատէ թէրվիհ իթմիշ օլան Մ. Զէմպրէյնին զուբրը վէ ազամթի տախի կէօքլէրէ գատար չըդմըշ իտի: Հալպուքի, իքի՝ իւչ վէ հաթթա տէօրթ այ կէչտիեի հալտէ մուհարէպէնին տէվամ իթմէքտէ օլատուղունը կէօրէն Ինկիլիզ՝ եավաշ եավաշ մէչկուս օրմաղա պաշլամըշ օլատուղունատա, Սալիզպըրի գապինէսի՝ էֆքեարը ումումիյէէնին կէօթիւրտիեի պու էնտիչէնին կէօեա էասասը ղ օլատուղունու անլարթմագ իչուն, Լորտ Բոպէրթսի ումում Ինկիլիզ օրատուսը գօմանատանըզընտա թէրքի իթտիրէրէք Լոնտրատա ճէլպ վէ ևէրինէ Քիչնէրի թահին էթտի: Թապտի իտի քի Լորտ Բոպէրթս՝ Լոնտրատա ատէթ իթտիեի սըրատա, էհալի թարաֆընտան ֆէվզէլատէ սէվինճ վէ ալգըշլար իլէ գապալ իտիլէճէքտի: Շու մուտաֆֆաղզյեէթլէր էմբէրէսիդ ֆիքրինին թէր վիճինէ հիւքիւմէթ վէ պա խուսուս Զէմպրէյն իչուն եէնի վէ զաեէթ գըյմէթլի պիր գուվվէթ թէչքիլ իթտի: Պունտան մատա պու գուվվէթ՝ եէնի ինթիխապաթ իչուն տախի էն պէօեիւք պիր մէտար օլաճագտր:

Ֆիլվադի, Լորտ Բոպէրթս՝ Ինկիլթէրատա վասլը օլատուգտա, հիւքիւմէթին պիւէճիմէ իւմիտլերի հագիգաթ հալընա կիրսի: Կէօսթէրտիեի սէվինճ հրսիյիսթը օ տէրէճէ իլէրուեէ կիթտիեի, մուհարէպէնին իլք կիւնլերինտէ մուխալէֆէթ իթմիշ օլան Լորտ Բոպէրի՝ Սիր Ալֆրէտ Կրէյ վէ Մ. Ասքիթ կիպի լիպէրալ ֆիրգասընընն էրքանընտան պուլունան զէվաթ պիլէ, էսկի մէսլէքլերինի ունութուպ էմբէրիալիզմէ սիւլիւք իթտիլէր: Լիպէրալ ֆիրգասընընն էսասի մէսլէքինէ սատրդ գալմըշ օլան Սիր Վիլիամ Հարքուրթ վէ Սիր Գամբպէլ Պանընրման՝ Սիր Ճոն Մորլէյ կիպի տիպլօմաթլար իլէ բատիգալ ֆիրգասընա մէնսուպ Մ. Լապուշէր՝ հալա սուլն թարաֆտարը պուլունտուգլարընտան, տիւշմէն նազարը իլէ պագբլըճօրլար իտի:

Ասճէպա պու սրրատա Սալիզպըրի, Բոպէրի, Զէմպրէյն կիպի տիպլօմաթլար . . . Ինկիլթէրա ասքէրինին պիր կիսն մաղլուպ օրմասը իսթիմլանընը խաթրլարընտան կէչիրմէմէլէր մի: Ուզուն մուտաէթ սիրէն մուհարէպէլէրին հանկիրընտա կէօրիւմիշ տիր քի զալիպկէթ տտիմ սուրբէթ պիր թարաֆա նասիպ օլուսն: Եկէր միւշարիէյն զաթլար՝ պու ճիճէթիի տուշինմէտիրէսթ խաթա քէնտիէրինտէ տիր, զիրա մուհարէպէ մէյսանընտա ճէրբեան իսէն վուգուաթ հիշ պիր վագրթ թասիի գաիտէլէրտէն այրըլմազ: Մինլասա, Ինկիլիզ էֆքեարը ումումիյէսինէ բէնպէրլիք իսէն էմբէրիալիսթլէր իսթիեսթը սալրանմալը իտիլէր, զիրա, թէսավվուրլարընը հագիգաթ մուվաֆֆ[illegible] էասասը չըգրը:

Ֆիլհագրգա, Ռիչնէրին պաշ գումանանարընա թահնին կիւնլերինէ սօնրա իքի, իւչ, տէօրթ, պէշ այ կէչտիեի հալտէ, հալա Պօէրլէրին՝ ֆիլան Ինկիլիզ միւֆրէզսինի էսիր, ֆիլան ֆրրգասանչու գատար քիչիթէլէթ իթտիքլերինտէն ֆիլան թապուրլարընն խաթթը ասքէրսինի քէստիքլերինէն պաս իտիրիսօր իտի: Պու սրրատա Ինկիլիզ էհալիսի սապր իթմէք լազըմ կէլտիեին անլամագա պէրապէր, պէօեիւք պիր էնտիչէտէ պուլունուեօր իտի: Ֆադաթ ուօգարընա գիքր իտիլէնիւչ-տէօրթ 5 այլարընն 7, 8 այր հաթտա 1 սէնէեի պիլէ թէճամիվում իթտիեիի կէօրիւճէ, էօթէտէն պէրու Զէմպրէյնին քէնտիսինէ վէ ումում տինսեաա գարչու կէօսթէրտիեի թավր ու հարէքէթին, օ պէօեիւք պէօեիւք ճնութգլարընը, թէնտիտլերին, թէսավվուրլարընն հագիգաթտա Կասասը պուլունուուզընը անլասընար: Ο տէրէճէ քի Մ. Զէմպրէյնին էֆքեարը ումումիյէէնին զաղալընը թատիլ իթմէք իչուն, գուրնագճա պիր չարէ տիւշինէրէք, անլասար քի նիհաեէթ քէտիսինին տախի էհալիսին ֆիքրինտէ պուլունտուզունը սէօյլէմէք իճապ իտիեօր: Իշթէ պու մագասատա մէպսիթ տիր քի, Մ. Զէմպրէյնն հիչ սրզրլմագսըզընը, Ինկիլթէրանընն հագիգաթէն ալատանմըշ [օլատուզունը], վէ Պօէրլէրին գուվվէթինի մանէթթէսիֆ . . . եէհէճ թագտիր իսէմէմիշ պուլունտուզունու Պիրմէնկհամատա իգրար էթմիշ տիր:

Մ. Զէմպրէյն տիրլօմաթլըընա տիեէճէք եօղատա քէնտի քէնտիմիզէ չունը սօրտպիլիրիզ քի, սապգը Օրանժ բէյիսի Մ. Շեթանսընը Լօրտ Ռիչնէրէ կէօնտերտիեի մէքթուպտան նէշրինտէն սօնրա, Մ. Զէմպրէյնն նէ կիպի նութգ իրատ իսէպիլիր իտի: Հէր հալտէ, միւսթէմէքթաթ նազարը հագիգաթը եանի Պօէրլէրին էհէմմիյէթ վերիմէեէճի տերէճէյտէ զաիֆ օլմատըընը . . . էլպէթ իթիրաֆա մէճպուր օլաճագ իտի: Պաշրգա նէ եարպալիր տի:

Մուհարէպէնին իւչ սէնէսէն պէրի տէվամ իթմէսի՝ Մ. Զէմպրէյնի չանչերթմըը մուհագագա օրմաղլա, ասէպա Լորտ Ռիչնէրին սօն տէֆա կէօնտերմիշ օլատուզու թէլէկրաֆկըը օգուտուզնա Զէմպրէյնն նէ հիսս իթմիշտիր: Պու թէլէկրաֆնամէլէրտէ միրալայ Պէձօն ֆրրգասընին 1000 գատար Պօէր ասքէրի թարաֆընտան մաղլուսլ իտիրտիեի, վէ նէթիճէտէ Ինկիլիզլէրտէն 68 մագթուլ վէ 169 մէճրուհ տիւչտիեի թէէմին իտիլմէքտէ տիր:

Տէմէք օլուր քի, իւչ սէնէ սօնրա, հալա Պօէրլէր Ինկիլիզ ասքէրի իւզէրինէ հիւճում իտէպիլիեօրլար: Ինչանա տէեէպիտիրիզ քի, Սիր Վիլիամ Հարքուրթ, Ճոն Մորլէյ վէ Լապուշէր կիպի զէվաթ Ինկիլթէրանընն մէնֆաաթլարընը հագզգաթէն Զէմպրէյնէն տահա էեի անլամագտա իտիլէր:

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԽԱՐԻՃԻՑԵԼ

ՊԷԼՃԻԳԻԱ.— Օսթանտնամ մանալտէ տէնիզ թութմասընա գարչու իթթիֆազ օլունան թէտպիրլէր վէ սաբրէեէ տարր պու կիճնէ գատար եաբըլմըշ օլան ալեթլեր՝ պու տէֆա աչլան սէրիիսէ կէօրիւնմիշ տիր:

ՋԻՆ ԱՀՎԱԼԸ.— Բրէնս Զուն Հօնկ Քօնկա վասլը օլուր օլմազ, վալի Սիր Պլազը զիեարէթ էյլէմիշ տիր: Վիբրուտտնտա թօրլար աթըլարագ բէսմը սէլամ իճրա իտիլմիշ տիր: Բրէնս Զուն՝ եվվէլա Զին թիւճաքը թարաֆընտան չէքիլէն պիր զիեաֆէթաէ հաղրը պուլունտուգտան սօնրա վալինին նէզտինէ ագչամ եէմէեի զիեաֆէթինէ կիթմիշ տիր:

Շիմտիքի հալէ Զին կէմիլերի իլէ նազլ օլունան էշեատան ալընան կէօմրիւք բէսմի՝ եվվէլճէ օլատուղը կիպի ալընճաճագ տրը: Պու խուսուստա թէչքիլ օլունան գօմիսիոնլար՝ մէսէլէեի լաեքգը իլէ միեթալէա իսէրէք, գաթիլէն իթթիեաճ կէօրիւլէն իսլանամթ՝ կիթ կիսէ թաթպիգ իսէճէքլէր տիր:

Կէօմրիւք բէեիի Սըը Բոպէր Հարթ էեի պիր ուսուլ թաթպիգ իսիրտիեի հալտէ, Զին կէօմրիւքէրինէն քիւլի իսթիֆատ իսիլէճէեինի իւմտա էյլէեօր:

—Գօլօնիա կազէթասը՝ Զինէտքի էճնէպի ասքէրի հագգընտա, Բլէքպուրկտա ժէնէրալ Թրէսքօքի իլէ իսէն պիր մուլագաթը նէյր իսիեօր: Պու մուլագաթատա ժէնէրալ ատմիշ տիր քի, «Արման ասքէրլերի ասքերի թէրպիյէ խուսուսուտնտա բէք միւքէմմէլ տիր:

Ֆրանսզ օրտուսը իսէ, տիկէր օրտուար մէեանընտա օ գատար էէմմիյեէթ լաեքգ պիր տէրէճէտէ պուլունմամեօր իտի. պիրտ Ֆրանսա՝ Հինտը Օսէ. մուհարէպէնին ասքէրինին կէօնտերտիեի իչուն, պու ասքէրլէր բէք մունթազամ տէկիլ իտի:

Ճաքօնիա ասքերի իսէ՝ հարպ էսնասընտա իսիլէն էսիրլէր հագգընտա բէք հագսըզնա մուամէլէտ պուլունուեօրլար. պունլար՝ պիր ատամ իլէրուլէտիքճէ, տահմա եաղմանա բաղպէթ իթմէքտէ տիրլեր:

Ճաքօնիա ասքերի ճիտտէն ճէսուր վէ զայեուր ասքէր տիր. Ֆագաթ ասքերի թէրպիյէտ ճիտէթիլէ հիչ սաեբլապիրլեր: Ավսթրիա վէ Իթալիա ասքերի տէ զանէթի կիւզել թէրպիյէ կէօրմիշ ասքէր տիր: Ֆագաթ անլարա Ֆէվզէլատէ զարբէթ կէօսթէրէճէք պիր խրամէթ տիւշմիշ տիր: Ինկիլիզ ասքերի իսէ, ճիտտէն պիր մուամէլէեէ լաեքգ պիր ասքէր սաեբլամագ. ալաթ վէ եէեվանը հարպկիեէրի տէ էքսիք վէ ֆէնա տրը տէնիլէպիլիր:

ԱՎՍԹՐԻԱ - ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ ՎԷ ՌՈՒՍԻԱ.— Ավսթրիա-Մաճարիսթան Ռուսիա արաբընտաքի սիեասի միանսպամբընն էսկիսինէն զիեատէ գուվվեթէչտիրիմէսի իչուն, պու սըրատա Վիէննա կազէթալարընտա էհէմմիյեէթլի մէգալէլերէ թէսատիֆ օլունմագտա տրը:

Կրան տիւք Միխաեէլօվիչին Վիէննատա սէհատանը կէրչի բօլիթիգատա մախսուս պիր մագատա իչուն օլմագա պէրապէր, Ռուսիա վէ Ավսթրիա իմբէթաթօրլարը արաբընտաքի միանսպէպթը ֆէվզէլատէ էեի օլատուզունը իսպաթ իտէր:

Մաճարիսթան հիւքիւմէթինին նիմ ըսամի կազէթասը պուլունան «Մաճար կազէթ» կազէթասը թարաֆընտա եաղըլուպ, գօնթ Կոլոմանովքինին էֆքարընը մէրվիճ իսէն «Ֆրէմտը Պըլամ» կազէթասընա տախի նագլ իսիլէն աթիէքի ֆրգրա՝ Ավսթրիա-Մաճարիսթան հիւքիւմէթինին պու պապէքի ֆիքր ու մէսլէքինի կէօսթէրմէկէ քիճֆի տիր:

«Դրալըմըզը էսկի տօսթու պուլունան միւհթէրէմ միսաֆիրիմիզի՝ պիթինան տինսեաա թանընմըշ օլան Մաճար միսաֆիրէրլերինի իլէ գապուլ իսէրիզ: Մաճարիսթան կիպի Ռուսիա իլէ պիր չօգ ճիհէթլերէն մէնֆաաթ միշթերէք օլան պիր մէմլէքէթ Ռուսիա իլէ այնը մէսլէքի թութմագտան կէրի գալամագ:

Մաճարիսթան՝ 1897 սէնէսինտէ, Ռուսիա իլէ միմբին օլատուզու գատար խօշ կէչինմէք արզուսընտա պուլունտուզունու իսպաթ իթմիշ իտի: Կրան տիւք Միչէլին տախի պու խուսուսը էեիճէ անլամասը իչուն, պիր միանսպէպթ գունուր իթմէսի՝ պիզճէ մէմնունիյեթէ լաեքգ տրը: Արզու խէրիզքի, Կրան Տիւք Բէթրոպաուլրկա ավսթինտէ, Մաճարիսթան տէվլեթինին քէնտի հանաթը սէրէճէսինտէ օլան մէնֆաաթլարընը մուհաֆազանա հաղըր օրմաղլա պէրապէր, պու մէնֆաաթլարա զարար կէմմիտիքճէ, Ավսթրիա-Մաճարիսթան իլէ Ռուսիա արաբընտա օլան ատամթլուղու գուվվեթէչտիրմիք ֆիքրինտէ պուլունտուզունու քէնտի գանանաթընա կէօրէ պէեան իսիսուն:

Կրան Տիւք Միխաիլօվիչին Բէչթաեա կէլմէսի՝ մուհթէրէմ հիւքիւմատարլարմըզ Ֆրանսուա ժօզֆ հազրլէրինին իսմբէրաթօր Նիգօլա հազրլէրի իլէ Ավսթրիա Մաճարիսթանըն Ռուսիա իլէ ասսի օլատուզունու իսպաթ էյլէտիքտէն, պու զիեարէթ՝ պիզճէ հիւքմէթէ չաեան տրը:»

ԱՎՍԹՐԻԱ - ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ ՎԷ ՍԷՐԲԻԱ.—Սէրպիսթան հիւքիւմէթինին էֆքեարընը թէրվիճ իսէն «Տիմէվնիք» կազէթասը՝ Սէրպիսթան իլէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան միանսպէպթընա տաիր նէյր՝ իթմիշ օլատուզու պիր մագալէտ տէեօր քի, «Վուիչ գազինէսի՝ Ավսթրիա Մաճարիսթան հիւքիւմէթի իլէ տահմի սուրբէթէ խօշ կէչինմէք իսթէեօր: Իքի մէմլէքէթ արասընտա մէվճուտ օլան ասսիլուզընը իլէրուտ տահի տէվամ իսէճէեինի կէօրտիւճիւզ նիյանէլէրտէն անլատըզմըզտան տօլայը, բէք մէմնունըզ: Իքի մէմլէքէթին ասսիլուզու՝ էհմիվարլըզա լաեքգ պիր բօյիթիգատան այրըլմասընընը իլէրուտէ մէյտանա չըգտամագ տրը:»

ԱԼՄԱՆԻԱ. Վէ ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ.— Պէրլինտէ պիր տիրլօմաթլն վէրտիեի մալիսմաթա կէօրէ, Ինկիլթէրա, Ռուսիա վէ Ճաբօնիա հիւքիւմէթլերինին ուհուշմասընը իչուն, «Թայմզ» կազէթասընն եաղտրը մագալէ՝ Պէրլինտէ տիգգաթա լաեքգ կէօրիւլմիշ տիր:

Ինկիլթէրա՝ Ալմանիա մէնֆաաթլարընա զրատ օլարագ հարպէքէթ իթմէք իչուն, Ֆրանսա իլէ պիր տօսթլուգ բէյան իթմէք էտասը իւզրինտէ, բօյիթիգասընը տէեիշտիրմէք ֆիքրինտէ իսիր:

Բէտմի տահիբէլերտէ Ինկիլթէրա տէէրինտէ ճարի օլան հրսիյիսթա պիր բարտա [illegible] Պուկիպի հրսիյիսթընն Սրանիա մուհարէպէսի էանասընտա նէ նէթիճէ հարբ իթտի իսէ, այը նէթիճէսի հուսուլէ կէթիրէճէեինտէն գօրգուլուեօր: Մ. Զէմպրէյնին նութգունտան տօլայը, Ալմանիանընն Ինկիլթէրատա գարչը չիքաեէթտէ պուլունճաղընա տաիր օլան ռիվաեէթի՝ մուամիլէյէ տիպլօմաթ ինքեար իլէ տէմիշ տիր քի, «Էկէր Բուսիա իլէ Ճրանսա չիքաեէթ իտէրլրսէ, պիզ տէ չիքաեէթ իտէրիզ, եօգսա չիքաեէթտէ պուլունմամեաճաղըզ: Պիզմարգընն էսկի պիր սէօզիւ վար տրը «Բուսիա վէ Ճրանսա իլէ չիմահէ գատար ճարի օլան էեի մունասպէթլերիմիզ նէ տէրէճէ իսէ, Ինկիլթէրա իլէ տէ անտէն ֆարգը մունասէպպատա պուլունմամալըզը:»

ՍԲԱՆԻԱ.— Սբանիա մէպուսան մէճլիսի ադասընտան պիրի՝ իսթիմամ էանասընտա, Մէքսիգօտան չէքիլէրէք, Ամէրիգա գօնկրէսինտէ Սբանիա հագգընտա կէօսթէրիլէն տօսթլուգ հրսպիկամթը պէեան իսէն պիր թէլէկրաֆնամեի օղուտուչտրը: Բէկա մէզքուր հրսիյիսթը թագտիր իսէրէք էհէմմիյեէթլի նութգլար իրատ իթմիշլէր: Մէճլիս բէեիի՝ պունլարա իշթիրաք էյլէմիշ վէ խարիճիյէ նազրը տախի, իսթիմամ էանասընտա եաղըլան զապթանամէնին պիր սուրբէթինի Սբանիանն Մէքսիկօ սէֆիրինէ կէօնտերէճէեինի պիլտիրմիշ տիր:

ԻԹԱԼԻԱՅԱ ԶԵԼԶԵԼԷ.— Էֆրէնճի հոկտ. 31ինտէ Իթալիատա զուտուր իտէն զէլզէլէ՝ մէմլէքէթին չիմալ ճիհէթինտէ վագի կարա կէօլիւնլն քէնարընտա պուլունան Մալօ շէհրինտէ տանա զիեատէ չիտէեթլի օլմուշ տրը: Պիր չօգ էվլէր խարապ օլմուշ վէ պիր գաչ քիշի տէ աղրը սուրբէթտէ եարալանմըշ տրը:

ՍԲԱՆԻԱ - ՖԱՍ.— Երինէ էֆրէնճի հոկտ. 31ինճի կիւնիւ, Ֆաս հիւքիւմէթի՝ Սբանիա սէֆիրինէ 46000 տօլար էօտէեուպ, պունլարտան 30000ի Բաղիլէր թարաֆընտան տաղա գալտրըլան Սբանեօլլար իչուն, վէ գալան 16000 տօլարը՝ տախի թէլէֆ իտիլէն Սբանեօլլարը ագրապասընա թագմինաթ օլմագ իւզրէ վէրիմիշ տիր:

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ.— Ինկիլթէրանընն Տէվանշայր գրթասընտան օլուպ Լօնտրատա իդամէթ իտէն Տէվանշայր՝ էֆրէնճի նոյեմբերին պիրինճի կիւնինտէ Սէսիլ օթէլինտէ թօրլանուպ, Տէվանշայրը օլան ժէնէրալ Պըաբը ազընտան տօ-տուղունու իսպաթ իթմիշ իտի: Կրան տիւք Միչէլին տախի պու խուսուսը էեիճէ անլամասը իչուն, պիր միանսպէպթ գունուր իթմէսի՝ պիզճէ մէմնունիյեթէ լաեքգ տրը: Արզու խէրիզքի, Կրան Տիւք Բէթրոպաուլրկա ավսթինտէ, Մաճարիսթան տէվլեթինին քէնտի հանաթը սէրէճէսինտէ օլան մէնֆաաթլարընը մուհաֆազանա հաղըր օրմաղլա պէրապէր, պու մէնֆաաթլարա զարար կէմմիտիքճէ, Ավսթրիա-Մաճարիսթան իլէ Ռուսիա արաբընտա օլան ատամթլուղու գուվվեթէչտիրմիք ֆիքրինտէ պուլունտուզունու քէնտի գանանաթընա կէօրէ պէեան իսիսուն:

Կրան Տիւք Միխաիլօվիչին Բէչթաեա կէլմէսի՝ մուհթէրէմ հիւքիւմատարլարմըզ Ֆրանսուա ժօզֆ հազրլէրինին իսմբէրաթօր Նիգօլա հազրլէրի իլէ Ավսթրիա Մաճարիսթանըն Ռուսիա իլէ ասսի օլատուզունու իսպաթ էյլէտիքտէն, պու զիեարէթ՝ պիզճէ հիւքմէթէ չաեան տրը:»

ԱՎՍԹՐԻԱ - ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ ՎԷ ՍԷՐԲԻԱ.—Սէրպիսթան հիւքիւմէթինին էֆքեարընը թէրվիճ իսէն «Տիմէվնիք» կազէթասը՝ Սէրպիսթան իլէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան միանսպէպթընա տաիր նէյր՝ իթմիշ օլատուզու պիր մագալէտ տէեօր քի, «Վուիչ գազինէսի՝ Ավսթրիա Մաճարիսթան հիւքիւմէթի իլէ տահմի սուրբէթէ խօշ կէչինմէք իսթէեօր: Իքի մէմլէքէթ արասընտա մէվճուտ օլան ասսիլուզընը իլէրուտ տահի տէվամ իսէճէեինի կէօրտիւճիւզ նիյանէլէրտէն անլատըզմըզտան տօլայը, բէք մէմնունըզ: Իքի մէմլէքէթին ասսիլուզու՝ էհմիվարլըզա լաեքգ պիր բօյիթիգատան այրըլմասընընը իլէրուտէ մէյտանա չըգտամագ տրը:»

ԱԼՄԱՆԻԱ. Վէ ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ.— Պէրլինտէ պիր տիրլօմաթլն վէրտիեի մալիսմաթա կէօրէ, Ինկիլթէրա, Ռուսիա վէ Ճաբօնիա հիւքիւմէթլերինին ուհուշմասընը իչուն, «Թայմզ» կազէթասընն եաղտրը մագալէ՝ Պէրլինտէ տիգգաթա լաեքգ կէօրիւլմիշ տիր: Եալընըզ 80,000,000 տօլար սարի իսիլէրէք 400 սէն զիեատէ սօն սիսթէմ Թոր սարին ալընմըշ վէ էեէմմիյեթլի լիմանլարա գօնտրիլմուշ տրը:

Ժէնէրալ Մայլզ՝ իլէրուտէ զուտուր իսէպիլէճէք էէր տիրլիւ վուգուաթէն էօնիւնիւ ալմագ իչուն, տահա պիր չօգ եէնի քիչիւք Թօրլար լազըմ օլատուզունը պէեան իթմէքլէ, օրտու մէքքէզլերինտէ միսաքլրտի սաթրլմասընը Թավսիյէտ իթմիշ տիր:

ԱԼՄԱՆԻԱ, ՌՈՒՍԻԱ Վէ ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ.—Ինկիլթէրա կազէթասընը Ալմանիանընն Մանչուրիսթան հագգընտա Բուսիսեա գարչու բէք միսասատէքարանէ տավրանմասընտան տօլայը ազրը չիքաեէթլէրտէ պուլունուեօրլար:

ԹԷՎ

ՏԱԽԻԼԻՑԵԼ

ՖԼԽԱՄԷԹԼՈՒ բրէնս Ատալոյէր հաղրէթլէրի՝ գուսը չէրիթէ մուվասէլէթ էղէմիշ սիր։

ՀԱՄՄԷ վէ Թապէրիա ճիհէթլէրինտէ մէվճուտ օլան գալլրճալարտա միւթէատտիտ համամլար եարբլմասը նա վէ սարիէէ տարիր խթէնիլէն իմթիազն վէրիլմէսի չուրան տէվլէթճէ միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ.— Պրուսա չըմէնտրֆէր իտարէսի թարաֆընտան Էվրօքաէէ սիբարը օլունան վակօն վէ լօգօմոթիֆլէրտէն կիւմրիւք բէմի ալինաճագ տրը։

ՊԷՅՐՈՒԹՅԱՆ Շամա կիտէն չօսէ իչուն էվվէլճէ վերիլմիշ օլան իմթիազն չըմէնտրֆէր իտարէսինէ տէվրի ի-չուն տոխբէի ահտէսինճէ, Պէյրութ վէ Սուրիյէ վիլայէթլէրինին մութասէսսը օրուլմուշ տրը։

ՀԱԼԷՊՏԷ, Շամտա, Պէյրութտա, վէ տահա պազը եէրլէրտէ պուզ եարմաղ մահսուս ֆապրիգալար եարբլմասը իչուն, էվվէլճէ վերիլմիշ օլան իմթիազ՝ ֆէսխ օլունճաճագ իմիշ։

ԹԱՇ օճաղլարընա մահսուս բուխարթնամէլէր իարճընտան օնտալըգ մէէմուրլարընին ահտաթ ալմալարընա մէյտան վերիլմէմէսի հէր թարաֆա էմր օլունմուշ տրը։

ԹՐՃԱՐԷԹԿԵԱՀԼԱՐՏԱ սարֆ օլունան վէ ասքէրի էրզադ միւթէատհիտլէրի թարաֆընտան սաթուն ալրնան օտուն վէ քէսմիւր օրման ըէմրինին միւշթէրիլէրտէն ալընմասը՝ օրման մէմուրլարընա էմր իսթիմիշ տիր։

ՊԷՆԿԱԶԻՏԷ եէրլէշտիրիլէն մուհաճիրլէր իչուն, Այրան վիլայէթինտէն 500 չուվալ ուն կէօնտէրիլմիշ տիր,

ՊՐՈՒՍԱՏԱ խաֆիֆճէ զէլզէլէ օլմուշ տրը։

ԳԱԶԱ.— Բազար էրթէսի կիւնի սաաթ ալմը բատտէլէրինտէ Պաղչէ-գարասընտա արապանըն պիրի՝ Գէորգ էֆ. Մինթաճեանա չարբարագ, մուսմիլէյէն տիւշիւպ եարալանմասընա սէպէպ օլմուշ տրը. սէր հալ պիր էճ-զանանէտ իպթիտան թէտալիսի իճրա օլունմասընտան սոնրա, մուսմիլէյէ խանէսինէ նագլ օլունմուշ տրը։ Թէ-տավիսինէ տէվամ օլունուեոր իմիշ։

ԱԼԻՇՆԱՐ նահիյէսինտէ Խորաեէ գարիեէսինտէ այի խարալամաց Նամ Ռում քիլիսասընընտ եէնիտէն ինչասը ի-չուն եարբլան մաղպաթա՝ մագամը սատարէթէ թագտիմ իսիմիշ տիր։

ՍԷՄԱՏԻՐԷՔ ատասընտա պիր քէսմիւր վէ պիր տէ պօեա մատէնի զուհուր իթմիշ վէ պիրէր մըգտար նիւմունէլէրի մէտանին նէգարէթինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

ՊՈՒԼԿԱՆ կազէթալարընտան պի-րինին իթատէսինէ կէօրէ, կէչէն կիւն Սօֆիա չէնր իլէ ճիվարընտա քիւլիէ-էթլի գար եաղմըշ տրը։

ԱՎՍԹՐԻԱ սէֆարէթի հէյէթի՝ պու կիւն պոզաղ իչինտէն Պէյ օղլուն-տաքի սէֆարէթխանէյէ նագլ էտէճէք տիր։

—Սէֆիր հաղրէթլէրի զէվճէսի վէ մախտուտլարը իլէ պէրաբէր գարիպէն իթալիատա կիտուպ պիր միւտտէթ գալճագլար իմիշ։

ԻԹԱԼԻԱ տէվլէթինին Տէր սատաէթ սէֆարէթի պէրինճի սըր քեաթիպի գոնի Կալինա սէվլէթը միւշարիէէհա-նըն Թօքիօ սէֆարէթինէ վէ անըն եէ-րինէ սէֆարէթ իլինճի սըր քեաթիպի մարքի Գարլօթի սէֆարէթ պէրինճի սըր քիթապէթինէ թանին օլունմուշ տրը։

Գոնի Կալինա ճէնտպէրի՝ Ճաբօ-ընիակա կիթմէզտէն էվվէլ Բօմակա կիտէճէկինտէն, պու կիւն չըմէնտ-ֆէր իլէ չէրիմիզտէն հարաքէթ էյէ-եէճէք տիր։

ԲՐԷՎԷՋԷ վէ Կրէպինէ բում մէթ-բօրօլիտիքլէրինէ թանէն օլունան զաթալարը մէմուրիյէթլէրինի միթէ-զամմըն օլարագ ըատար պուրուլան պէրաթը Ալիշանլար Բում բաթրիդ-խանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

ԳՈՒՏՍԸ ՇԷՐԻՖ բում բաթրիգի թարաֆընտան տունքի կիւն Մէթօխ քիլիսասինտէ պատարագ իսրիմիշ վէ Բում բաթրէգի բիւթ. Եօվակիմ էֆ. հաղրէթլէրի իլէ Ս. Սինոդ ազասը վէ սակիր զաթլար սա հաղրը պուլունմուշ տրը։

ՄԻԹԹՎԷՅԻԱ Բօլ Սթէֆանօվիչին վասիյէթի էյլէտիսի բարալարը թէվզի էյլէմէեէ. մէմուար օլմուշ օլան Մ. Անտոն Մանկօ տունքի կիւն բում բաթ-բիգխանէսինէ կիտէրէք միթէվէֆա-նըն մուսթէֆիֆի բում մէքթէպլէրինէ թէրբ էյլէտիսի 15000 Օսմանը լիրա-սընը սահիպլէրինէ թէվզի օլունմագ իւզրէ բում բաթրիգխանէսինէ թէսլիմ էյլէմիշ տիր։

ՄԱՏԱՄ ԶԱՐԻՖԻ.— Իքի միլեոն ֆրանգ հատիյէ իտէրէք, Պէյ օղլուն-տա պիր խասթախանէ ինչասընա գա-բար վէրէն Մատամ Զարիֆի՝ Աթինա-տա տախի ալիմէրտէն զարուրէթէ տիւշէնլէրին իհթիեաճլարը իչուն պիր տարիբ ինչասընա գարար վէրմիշ տիր։

ԵՈՒՆԱՆ ՏՕՆԱՆՄԱՍԸ. — Եունան կաղէթալարընն պէեանընա կէօրէ, Ամոորոզ, Միտիլիեի վէ Իզմիրի զի-եարէթ էտէն Եունան տօնանմասընընն զօմանտանը՝ Եունանիսթան խարիճիյէ նէզարէթինէ չէքտիեի պիր թէլէկրաֆ-լա Օսմանը մէմուրլարը թարաֆընտան կէօրտիւեի բաղդէթ վէ իլթիֆաթտան տօլաեը պէեանը թէչէքքիւր էթմիշտիր։

—Իզմիրտէքի Հօլանտա վէ Բում-ենիա գօնսօլօսլարը Եունան տօնանմասը զօմանտանընը զիեարէթ էթմիշ տիր։

—«Բսարա» զըրհլըսը պիրինճի հէ-քիմի Տքթ. Զաբրի՝ Իզմիր Օսմանը խասթախանէսինի զիեարէթ էթմիշտիր։

—«Բսարա» զըրհլըսընն պանտասը էվվէլքի կիւն Սբօրթին գլուպ (Ավճը-լար ճէմիյէթի) պաղչէսինտէ պիր չօգ էհալի հաղրը պուլունտուղու հալտ թէրէնիսմ էթմիշլէր տիր։

—Նոյեմ. 4տէ Ամիրալ կէմիսինտէ վէրիլէն զիեաֆէթտէ հիւքիմէթ մէէ-մուրլարը, գօնսօլօսլար, պէօեիւք թի-ճարէթխանէլէր սիրէքթօրլարը, մաթ-պուտթ միւնթէսիպլէրի վէ չէհրին միւ-թէպէրլերի հաղրը պուլունմուշլարը։

—Էվվէլքի կիւն եէնի գլուպտա Եունան զապթանը չէրէֆինէ պիր զի-եաֆէթ վերիլմիշ տիր։

—Տօնանմա Սիամա կիտէճէկինտէն օրատա պուլունան Եունանլըլար՝ խա-թիդպալ իչուն հաղբըլըզլար կէօրմէք-տէ սիրլէր։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.— Պուլկա-րիսթան բէխի նուզզարը Մ. Կէչօֆ իսթիֆա իթմիշ տիր։ Նասիօնալիսթ ֆըրգասընա մէնսուպ օլան Մ. Կէչօ-ֆըն պու հարաքէթի՝ մուսալիֆ ֆըր-գասէ գուվվէթ վերէրէք, կէչէճէք մէճլիսը նուզզարը միւշքիլաթա գօյ-մագ մագսատընան իպարէթ տիր։

ՄԸՍԸՐ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.— Խըտիվ հաղրէթլէրի Բամաղանան էվվէլ Գա-հիրէսի պուլունապիմէքիչուն Սուտա-նը զիեարէթ թարիխինի պիր դաչ կիւն կէճիքտիրմիշ տիր։

—Խըտիվ հաղրէթլէրի 3 կիւն Խարթումա գալըպ մէմուրիյին, իմէրա-եը, թիճճարը վէ չէյիլլերի հիւքիմէթ գօնաղընտա գալալ վէ Սուտան ասքէրինի մուահէնէսէտէն սօնրա Իսմը-տէրմանա կիտէճէք տիր։

Միւշարէլէյ՝ Բաարաէ մուհարէ-պէսի մէվզբընը զիեարէթ էտէճէքլէր տիր։

—Սէրտարըն էմրի իւզրէ Նիլ տա-նանմասը հէր տագրգա հաղբը պուլու-նամագ տրը։

ԻԹԱԼԻԱ տունանմասընա մէնսուպ պիր ֆիլօ՝ Ագէնիզ լիմանլարընտան պաղրսընը զիեարէթ իտէճէք տիր։

Մէղքիւր տարիէ՝ Ս.Թինանըն Բաի-սիեա զօղաղընտա քէնտիսինին տէօրթ պին արչըն ճէսամէթինտէքի արսասը իւզէրինէ եարբլսամագ տրը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆՏԱ. պաղդալարը չօղալթմագ իչուն, պաղը թէպիրլէր եարբլմըշ տրը։ Թիճարէթ վէ զըրաաթ նէզարէթի՝ պու պապտէ պիր նիզամ-նամէ գալէմէ ալմըշ տրը։

ՐՕՏՕՍՏԱՆ պիլարրիլտիկինտէ կէօրէ պու սէնէքի զէյթունն մանսուլը աղ եաղ վէրէճէք տիր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ հիւքիմէթի Իզմիր-տէն կէլէն մալլարա գարշու գօյմուշ օլաուզը գարանթինաեը լաղվ իթմիշ տիր։

ՄԷՋՕՎԱ բում սանամ մէքթէպինէ սարֆ խրիմէք իւզրէ միւթէվէֆֆա Ավէրօֆը վարիալէրի թարաֆընտան Եունան պանդասընա 182,897 տրախ-մի վերիլմիշ տիր։

ՈՒՄՈՒՄԻ վէ խուսուսի մէքթէպ-լէրտէ, հէր չէյտէն զիեաէ տին վէ ախլէագ տէրսլէրինին կիւզէլճէ վէ միւ-թէնա պիր սուրէթտէ վերիլմէսի վէ չակիրտանըն թէրպիյէսիլէ, քէնտիլէ-րինտէն տէվլէթճէ հէր վէճճէ ֆահտէ կէօրիւլէճէք պիր հալ վէ քէմալ սա-հիպի օլմալարընա չալըշըլմասը՝ պա Իրատէլ Սէնիյէտ Մէարիֆ նէզարէթինտէն պու քէրրեաէ ումում մէարիֆ մէէմուր վէ մուալիմլէրինէ էմր օլունմուշ տրը։

ՇԳՕՏՐԱ վիլայէթի տախլիլինտէ Թուզ գաղասը էհալիսինէ կէչէն 314 սէնէսինտէ թէվզի օլունան մըսըր պուղ-սայը բարասը էհալինին ֆազբրլըզը սէպէպիյլէ թանսիլ օլունմաեաճաղընտան, աֆվը խուսուսընա Իրատէի Սէ-նիյէտ չէրֆուտուսը պուլրլմուշ տրը։

ՍԻՍԱՄ պէյլիեի իտարէ մէճլիսինին աչըլմասը միւնապիպլէթիլէ Սիսամ պէ-յի Միհալաքի պէյ հաղրէթլէրի թարա-ֆընտան օգունան նուրթգա մէճլիս թա-բաքընտան պու տէֆա վէրիլէն ճէ-վապտա, մէճլիսին վէ ումում Սիսամ էհալիսինին Զաթը Շէվքէթսիմաթը հաղրէթը Բատիշահիեէ թամ սատա-գաթ վէ ուպուտիյէթի իլէ պաղը պու-լունտուղլարը պէեան վէ տուտի Բա-տիշահի թէքար իտիմիշ տիր։

ՍՊԱՐԹԱՏԱ սուլարըն քօշմասընտ-ան զարար կէօրէն էհալիեէ եարտըմ օլմագ իչուն, 25,000 զրուշըն մալ սան-տըզընտան վերիլմէսինէ Իրատէի Սէ-նիյէեէ չէրէֆմիւթէալիդ պույրուլմուշ տրը։

ԷՍԿԻՇԷՀՐՏԷ բազար կիճէսի սաաթ 4 տէն սօնրա դար եաղմաղա պաշլա-մըշ վէ սապահա գատար տէվամ էյլէ-միշ տիր։

—Կէլիսօլուեա թապի Բէյան գա-զասընընն պազը թարաֆլարընա տախլ պիր գարշը գատար դար եաղտըզը մա-հէլլինտէն պիլարիրմիշ տիր։

ԲԱԹԻԴԻԱՆԷԼԷՐԷ իհան պույ-րուլան իմթիազլար տարիբէսինտէ, ագտը նիքեահ վէ ֆէսխը նիքեահ՞ վէ նաֆգագա վէ տրախոմա վէ ճիհաղա տարիր, վերիլմէքտէ օլան գարարլարընն ասլարընա վէ սուրէթլէրինէ նըզամը տարիբէսինտէ քուլ եաղրշտրըլմասը լա-զըմ կէլիրքէն, Ֆպազը եէրլէրտէ պու ուսուլէ բիաեէթ իտիմէքտէ օլտուղը անլաշըլարագ, իճապը իճրա օլունմուշ տրը։

ՏՕԳԹՕՐ Պէյլին եարընքի ճիւմա կիւնի Լօնտրաեէ կիտէճէեի իշխիմիշ տիր։

ԷՖԷԷՆՃԻ հոկտեմբերին 28 ինտէն նոյեմբերին 3 ինէ գատար պիր հաֆթա զարֆընտա չէհրիմիզտէ պիրի գուշաբ-լաղընտան, իւչի գըզամըզտան վէ օն պիրի գըզըլտան օլմագ իւզրէ 191 քիչի վէֆաթ իթմիշ տիր։

ՏԷՎՐԸ ԱԼԷՄ.— Կրանտիւք Վլա-տիմիրին մահտումը Կրանտիւք Բալլօս պիր գաչ կիւնէ գատար տիւնեաեը ալէվրէ չըգաճագ վէ Մըսրը տախլ զի-եարէթ էյլէեէճէք իմիշ։

ԱԼՄԱՆԻԱՃԱ կիւմրիւք ըէմմինին պէհէր քիլօկրամտա պիր ֆրանգ ար-ԲԸրըլմասը թէսավվուր օլունտուղուն-տան, քէնտիլէրինին զարարտան վի-գաեէսի չարէսինէ պագրլմասը ըէճա-սընը հավի օլարագ, Թիմուրճի գատա-պասը իսալըճրլարը թարաֆընտան, հիւ-քիմէթը սէնիյէտ պիր իսթիրհամամէ թագտիմ իսիմիշ տիր։

ԹԷՄԻԶ մահքէմէսի իլամընտա կէօսթէրիլէն սէպէպլէր տարիբէսինտէ, նօգանլար իքմալ իսիմէքտէ, սոնրա-տան թանղիմ օլունան իլամ հիւքի-տախի պօզուլաճագը թէմիզլիզ մահքէ-մէսի ճէզա տարիբէսինին պիր իլամընտա կէօսթէրիլմիշ տիր։

ԱՉԳԱՅԻՆ

Ատանայի վիճակին մէջ գտնուող Օճաղլը գիւղին եկեղեցւոյ շինուԹեան համար, ասկից երկու տարիի չափ առաջ, Նպաստից Ցանձնաժողովի մնուցէն 25 ոսկինոց չէք մը կը խըրկուի Սահակ եպիսկ. Խապայեանի, առանց սակայն մէկտեղ դրամին ինչ բանի համար գործածուելու մասին հրահանգ մը կցելու։ Սահակ եպիսկ. Թէեւ մէկ քանի անգամ և նոյն իսկ վերջին անգամ գրած է Պատրիարքարան և հրահանգ խնդրած է, սակայ մինչեւ հիմա տակաւին պատասխանուած չէ։ Եթէ Խապայեան եպիսկ. ի խրկուած այս 25 ոսկիի դումարին պէս միւս նպաստի գումարներն ալ, առանց որո՛ւ և ի՛նչ բանի համար գործածուիլը խմացնելու կը խրկուին, ա՛լ ինչ հարկ ելլալ աղմուկ յարուցանելու լրագրերու մէջ թէ՝ այս ինչ տեղը խրկուած նպաստի գումարը իր նպատակին չէ գործածուեր և պարկամ անոր քանը անցեր է։ Գէթ կը կարծէինք թէ նպաստի գումարները լուրջ գոնթրոլի մը տակ առնուած էին։

—Մեր պաշտօնակիցներէն մէկը գրած էր թէեւ թէ՝ Եէնի-Գափուի և Գումրգապուի գուրսի վարժարանները՝ կարմրախտի պատճառով փակուած կը մնան, բայց մեր տեղեկութեանց համաձայն Գումրգապուի գպրոցներէն և ոչ մէկը փակուած է, ոչ ալ հիւանդութիւն կայ նոյն գպրոցները յաճախող աշակերտներուն մէջ։ Եէնի Գափուի վարժարանն ալ մօտ օրէն պիտի բացուի։

—Մեծ Պալըգլի որմնափակութիւնը աւարտած է, միայն դռներուն շինութիւնը կը պակսի և ասիկա անշուշտ ամէնէն անկարեւոր մէկ մասն է գերեզմանի մը որմնափակութեան, ինչպէս որ Շիշլիի գերեզմանը թէև տարիներ առաջ իր բոլորտիքը շրջապատ մը ունեցաւ, սակայն դուռը իբրեւ անկարեւոր մաս մը այդ շինութենէն՝ մինչեւ այսօր բաց կը մնայ։ Պալըգլին ալ կրնայ քանի՞ տարի առանց դուռի սպասել, ըստ այդ սովորութեան, քանի որ Պալըգլի որմնափակութեան ձեռնարկող թաղականները աւելի զուրկ են նպաստի աղբիւրներէ։ Գործը Սամաթիացիները միս մինակ գլուխ հանեցին, 160 ոսկւոյ չափ պարտք մը ձգելով միայն այն մնացեալ եօթը թաղերուն որոնցմէ ոմանք մինչեւ 150 ոսկի օժանդակելու խօսք տուած էին և սակայն չկրցան տկնկալուած օգտակար աջակցութիւնը ունենալ։ Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը 12 ոսկւոյ չափ դրամ մը հաւաքած է. իսկ կէտիկ Բաչա դեռ ոչինչ։ Կ'երեւայ թէ յառաջիկայ տաղաւարի օրերուն կը սպասուի հանգանակութեան միջոց գտնելու համար։ Այս գործին մէջ Սամաթիացիները բարենչիք կորզեցին ինչ որ ալ ըլլայ։ Յառաջիկայ գարնան մէջ պիտի սկսուի Փոքր Պալըգլի ալ որմնափակութեան, իսկ ներսի բարեզարդութիւնները եւն. որք Ցանձնաժողովոյ որոշումներէն էին, ներկայիս մէջ անգործադրելի կը մնան քանի որ չնուած պատերը մինչեւ անգամ կանոնաւոր մը և մէկ քառորդ հաղիւ բարձր եղան դրամի չգոյութեան պատճառով։

—Սիսի Կաթողիկոսական ընտրելիներու վեցմուն ցանկին մէջ Երուսաղէմի Պատր. փոխանորդ Գէորգ եպսկ. Երեցեանին եւս անունը գտնուելուն, Ն. Սրբազնութիւնը բազմաթիւ բարեկամներէն ու համակրողներէն շնորհաւորական նամակներ կ'ստանայ։

—Սամսոնի առաջն. տեղապահ Գնել վրդ. մայրաքաղաքս հասաւ։

—Ս. Պատրիարքը իր մեծադիր լուսանկարը նուիրած է, ինքնագիր, ձեռով մը՝ Ցորեվեար Պէրպէրեան էֆէնտիին։

—Երէկ Ս. Պատրիարքը Պատրիարքարան չէկաւ, իր բնակարանին մէջ զբաղելով ընթացիկ գործերով։

—Շապին Գարա-Հիսարի Նորընտիր Բաղ. Ժողովը, իր առաջին նիստը գումարեր է՝ ուր կարգացուեր է Պատրիարքական օրենսութեան և Ժողովին հաստատութեան կոնդակը։ Ժողովը իր այս նստին մէջ դիւանի ընտրութիւնը կատարեր և տեղեկագիրը է Պատրիարքարան։

—Էջմիածնայ վեհարանի շինութեան համար մինչև հիմա 50,000 ըբ. հաւաքուած է։ Շինութեան պիտի սկսուի մօտերս, որուն համար յանձնաժողով մը կազմուեր է, գործին նախաձեռնարկներէն Պ. Մելիքանի առաջարկութեամբ և Ս. Հայրապետին հաւանութեամբը։

Այդ Ցանձնաժողովին անդամ նըշանակուեր են Արիստակէս Արք. Դաւթեան, Յովհաննէս եպիսկ. Շիրակունի, և ուրիշ վարդապետներ։ Վեհարանը պիտի բաղկանայ երկու յարկէ և որուն յատակագիծը յանձնուած է հմուտ ճարտարապետի մը։

—Պուրսայի Խորէնեան վարժարանի անօրէն դասատու Կիւմիւշեան էֆ. հրաժարած ըլլալով պաշտօնէն, դպրոցները երեսի վրայ մնացած են. կ'ըսուի թէ ուսուցիչ Ս. Բէօսկեան էֆ. եւս Սպարթա պիտի փոխադրուի ուսուցչութեան պաշտօնով։ Աղջկանց վարժարանը գոնացուցիչ վիճակի մէջ է։

Գոյաբունարի պատուական Ջուրը Հայոց Թաղը պիտի բերուի հանգանակութեամբ։

Հայ - բողոքականաց պատուելիին աղջիկը եւս մանկապարտէզ մը պիտի բանայ Պուրսայի տղոց համար։

Ցառաջիկայ կիրակի. հոկտ. 28. և Տօն Գիւտի Ս. Խաչի, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը պիտի պատարագէ Ս. Խաչի եկեղեցին և Պէրպէրեան վարժարանի քանեւհինգամեակին առթիւ հոգեհանգիստ պիտի կատարուի վասն հանգուցեալ ծնողաց և ամուսնոյն Հիմնադրի նոյն վարժարանին։

Ժամերգութիւնը պիտի սկսի առաւուն ժամը 1ին.- Բարողը պիտի խօսուի պատարագէն վերջ ի ժամ իբր 5. իսկ ընտրհանրութիւնը պիտի ընդունուին յետեւալ վարժարանին մէջ ի ժամ 8։

Ի դիմաց Ցանձնաժողովոյ
Քանեւհինգամեակին
Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Գ. ՖԵՐԱՏԵԱՆ
Իւսկիւտար, 25 հոկտ. 1901

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Ազգ. ընդհանուր ատոց հաւաքչաց վերջնական ընտրութիւնն տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ օր ի 27 ամսոյս։ Այն ընտրելիներն, որ իրենց անունն արձանագրել տուած սակայն չեն ներկայացած, վերատին կը հրաւիրուին, նոյն օրն, ժամը 7ին ներկայանալ Ազգահամարի և Ելեւմտից Տեսչութեանց ի Պատրիարքարան (Ինչ.)

ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

Միս Պրրնս, Անգլիական բարեգործական ընկերութեան անօրէնուհին, որ Անգլիա գացած էր, վերադարձաւ իր հետ Անգլիացի ուրիշ օրիորդ մը եւս բերելով. Միս Պրրնս 13 օրերէ բաղկացած պզտիկ որբանոց մը ունի Գումգարու, ինձիր ափի։ Բարեսիրտ անգլուհին ամէն ճիգ կը թափէ իրեն դիմողներուն մանաւանդ գեղեցիկ սեռին ձեռագործներ տալու։ Իրազեկ անձինք կը հաւաստեն թէ այս որբերուն կիրակի օրեր Գարամանցի նպարավաճառ մը կը դասախօսէ եղեր. եօթը ութը տարեկան հայ աղջիկները միթէ կրնա՞ն հայերէնէ տարբեր լեզու հասկնալ, մանաւանդ որ կրօնքի վերաբերեալ բաները դժուար հասկնալի են։ Մենք կը կարծենք թէ աւելի աղէկ կ'ըլլայ եթէ հայ վարժուհի մը դասախօսէ անոնց, ինչպէս կ'ընէ շաբաթ օրերու մէջ։

— Վեր. Ա. Աատուրեան որ Տարտանէլ գացած էր, շաբթուս հոս կը սպասուի։

— Կիրակի օրեր, հայ բողոքականները ութը զանազան տեղեր պաշտօն կը կատարեն. Բերայի եկեղեցին քարոզչէն է բրօֆ. Ճէնիզեան. իրեր տիպար քարոզիչ ծանօթ է արդէն, սակայն երբեմն այն ատենեան կամաց կը խօսի որ բոլորովին անլսելի կը դառնայ։

Բերայի մէջ հայ բողոքականները պզտիկ համայնք մը կազմեն ու նոր ժողովարան մը կառուցանելու ձեռնարկներ ըրած են։ Մինչեւ հիմա Հոլանտացւոց դեսպանատան ամրակուռ ժողովարանին մէջ պաշտօն կը կատարեն։ Պայսրլ Հաուզի մէջ պատուելիներ փոխի ի փոխ կը քարոզեն. տարաձայնութեան մը համեմատ, իրր քարոզիչ Վեր. Ա. Կոստանդեանի տեղ բրօֆէսէօր մը պիտի բերուի եղեր։ Պոլսոյ ամենաբազաւոր Պատուելին, ժողովարանի մասին, Ա. Աստուրեանն է վասն զի Խապդիւզի մէջ աքանչելի ժողովարան մը ունի։

Իւսկիւտարի հայ բողոքականները եւս, հակառակ իրենց ամենանուրբ ճաշակին.., տակաւին քարոզիչ մը չը գտան որ իրենց գոհացում տայ կատարեալ կերպով։

—Ամերիկեան Աստուածչունչի ընկերութեան տնօրէն Մր. Պոէնի ամուսինը, երէկ կէս օրէն վերջ Հոմ Սքալի մէջ բանախօսութիւն մը ըրաւ Պէթհէմի վերջին նօթաներուն վրայ. Միս Պոէն առաջնակարգ երաժշտագէտ մըն է։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԳՇԱՄՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԼՕՆՏՐԱ, 5 Նոյմ.—Լօրտ Բիչնէրաէն ալլնան պիր թէլէկրաֆնամէտ, Լէտսմիթ, Պարլտալ վէ Օթէրտօնտան սոն մուհարպէլէր վուգուսի իչար օլունուեոր։

—Իսկիլիէրա մալիյէտ նազրը Սիր Հիքս Պիչ՝ Պրիսթօլտա պիր նուեթ ի. բատ խոսպ, ժուհարպէպ հասէպի իլէ վէրկիլէրին թէքբար արթըրըլաճաղը մէմուլ օլունտուղունան պանէլ տէ-միշ տիր քի, «հիւքիմէթ ազատ միւ-սալէհատ տախմա հաղը իսէ տէ, չան վէ հայսիեէթինէ մուվաֆֆիքգ օլան չէրաիթը սուլէյմանէի գաղալ իսէճէք վէ պէօյէ պիր ֆէտաքեարլըգտան չէ-քինմէեէճէք տիր։ Պու այ զարիֆընտա ժէ-նէրալ Բիչնէրին ասաբիրինի թագվիյէ էթմէք իւզրէ, ճէնուսլա Աֆրիգա-եա իքի սիվարի ալաեը հարէքէթ ի-տէճէք տիր։ Լօրտ Բիչնէրէ հիւքիմէ-թին էնթիյէթ վէ իթիմասը վար տրը։

—Դանէֆ գօեու պիր սիսան սէ-պէպի իլէ Ինկիլթէրասա կէմիլէր իշ-լէմէկտր։

ԲԱՐԻՍ.—Պու կիւն Զին սէվզրյաս-թը հագգընտա բարլամէնթօ ազասը-նա պիր Սարը քիթապ տաղըրըմըշ տրը։

—Մէճլիսի վիւքէլա՝ Վիգթօր Հիւ-կօնուն տօղտուղունան եիւղինճի սէնէի տէվրիեէսի մինտասէպէի իլէ բէսմէն շէնլիքլէր իճրասընա դարար վէրմիշ տիր։

—1902 սէնէսի պիւտճէսի հաղընտաքի բարօր՝ պու կիւն մէճլիսը մէ-պուսանա թէպլիզ օլունմուշ տրը։ Մէղ-քիւր բարօրա կէօրէ, բուհանի ճէմիյ-եէթլերի պիւտճէսինին լաղվընտան ղըրգ միլեոն ֆր. թէսարրուֆ հասել օ-լունուեոր։

—Պալօնճը Սանթօս Տիւմոն՝ պալօն իլէ Գօրտիգա ատասընա կիթմէք մագ-սատը իլէ եագընտա Մանթէ Գարլօեա կէսէճէեէինի պէեան էղէմիշ տիր։

ՊԷՐԼԻՆ.—Շէչը օլունան պիր կմբ-նամէի իմպէրատօրիտ Զին սէվզրյաս-աքէրիյէսի հագգընտա էմիրէէք պէ-եան օլունմուշ վէ մէղքիւր հէեէթին Սլմանիա ասաքիրինին չան ու չէրէ-ֆինի արթըրաղը կէօսթէրիլմիշ տիր։

Պոռ. սապահ Էմին Էֆենտիտէ սա-թըլան սէպպէէին Շէհր Էմանէթը ճէ-ելիլէսինտէն մանթպասրզա թէպլիղ օ-լունան ֆիյաթ ճէտվէլի.

Ճէնս. էշէ-	տոֆէ	էշյէ	ղրուշ	էր
Պարպունիա	——	1	—	
Եէշիլ ամը պիպէր	——	1	1	—
Եէշիլ թօբարլագ պիպէր	——	1	—	30
Զաղը ֆասուլիասը	——	1		
Լահանա	——	1	—	12
Սպանանագ	——	1	—	12
Այիչէ գասրն ֆասուլիա	——	1	1	20
Գըրմըզը տոմաթէս	——	1	1	20
Եէշիլ »	——	1	1	20
Սագըզ գապաղը	——	1	1	15
Բէրէվիզ		1		15
Պօսթան բաթլիճանը	—	—		
Պաշ »	100	20		
Օրթա »	100	14		
Թօրաճ »	100	10	20	

Պալէտատէքի ֆիեաթտան զիեատէ սաթան օլուբ իսէ օ միսկլու հագգընտա մուամլէլի ճէզասիեէ իճրա օլունմագ իւզրէ Շէհր Էմանէթինէ վէ տարբէի պէլէտիեէ միտիր վէ մէվզը միւֆէթթիշլերինէ միւրաճաաթլէ պէեան օլունմասը իրիթար օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ուսմ. միւն ագչ. գար.	25—15
» » » էն եիւքսէք	25—16
» » » էն աչաղը	25—13½
Բում էլի չըմէնտ. ագչմ գաստ.	96—37
» » էն եիւքսէք	97—
» » էն աչաղը	96—12

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյի ագսիոնը. Օս. լիր.	13—
Սիկարէթ Ա.	—89
» Բ.	—48
Թրամվայ	5—62
Ժուբանա	1—40
Օպլիկասիոն Թրամվայ	482—
Ասիւրանա	3—70
Գրէտի Ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիսմ	52—
Պանգ Նասիօնալ ոը Կրէդ	404—
Թրանսվալ	70—
Ըբիսթըմ Թանվիլամբը	465
Գրէտի Ֆոնսիէ Էմիբսիէն	262—50
Անատօլը չըմ ագսիոնը	9—10

ԱԳԱՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹ

Օսմ. լիրասը 100 ղ. տան	ղ. բր
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—
Մէթալիք	98—20
Ինկիլիզ լիրասը	110—06
Ֆրանսըզ ալթունը	87—24
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—08
Գարպոն գայմէսի	8—56

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 5 Նոյմբ.	
Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	91—37½
Օսմ. էհամը աչբլաբը	23—
» գաբանտը	23—
» » Բ	49—
« » Գ	25—
Օսմանը Պանգասը	10—37½
Մըսրը Տուլ. մութթահըտ	105—50
Պուլկար իսթիգրազը	83—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25—325
ԳԱՄՊԻՕ	
Լօնտրա	110—37
Բարիզ 3 այ վատէլը	22—82¾
Ֆիորէն Մանտա	——
Վիէննա չէքի (գուբօն)	——
Բարիզ 5 Նոյմբ.	
Ֆրնս էսհ. 4%ֆր.	100—60
» » 4½%	101—65
Եէնի Օսմ. էսհամը աչբլաբը	23—20
» » գաբանտը	23—20
Բում էլի չըմէնտրֆէրի	99—50
Օսմանը Բէժիսի էսհամը	307—
» Պանգասը	509—
Գրէտի Լիոնէ	981—
Իթալիա էսհամը	98—85
Բուիորիթէ Թիւրք	482—
Օսմանիյէ	430—
Տուան Օթօման	510—
Սբանսօլ	69—80
Թրանսվալ	72—50
Գամպիո 3 այ վատէ	25—100
Գրէտի Ֆոնսիէ Էմիբսիէն	—
Պէրլին 5 Նոյմբ.	
Բում էլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	97—
Լօնտրա իւզրինէ գամպիո	22—235
Վիէննա 5 Նոյմբ.	
Լօնտրա իւզրինէ գամպիո	239—10
Բում էլի չըմէնտրֆէրի ֆր.	92—50
Օսմանը Բէժի ագսիոնը	272—

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՊԱՏԱՆԻ ՄԸ

Ըստ բարեկանին կարող՝ հայերէնի և հաշի ի, կը փափաքի համեստ թոչակով պ

بك اوغلى كاغذى

ԲԵՐԱ

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՐԻՐ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիւմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յաճախորդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՁԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդրէրէն զգուշացէք։

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ Ե. ՀՕՇԵԱՆ

Գալաթա Դէպոյէ Մօտ Ճապպէ-ի Բէյրիմճէը աշխարհատ, Նումէրօ 52

Հէր կիւն սապահան կիսէ կարբարնա գատար միւմիւլէյ Հօշեան էֆ. թէտավիսանէսնէ միւրաճաաթ իսէն զէվաթը գապուլ իլէ տիշ ազրբլարը, չիրիւքլիւեի վէ պուլարտան իլէրի կէլէն ազրզ խասթալըգլարը էն միւքէմմէլ վէ սօն թէրթիպտէ ալաթ վէ իլաճլար իլէ թէտավի իսէր։ Ալթըն, բլաթին, էմայատան տիշ սօլուսրուլուպ զայէթ զարիֆ վէ սէնսաթրեարանէ տիշ թագըմլարը իսալ իսէր կէրէք քաուչու վէ կէրէք ալթուն տիմաղ խթիմլը իլէ Հէր միւրաճաաթ իսէն թէկմին էտիլիր վէ սէրէքսէտ էտիլէն վազիֆէ մուճիպը մէմնունիյէթ սուրէթտէ իքմալ օլունտուգտան սօնրա թէտիլիսէ օլունտուր։

Բազար էրթէսի, չարշանպա վէ ճուման էրթէսի Սթամպոլ ճիհէթիսէ պուլունան միւթէրիւլէրինի սապահտան էօյլէկէ գատար Պահէճ Գարատաս Ս. Սահակեան Տիշ Թէտավիսանէսինէ գապուլ իսէր։

Լիւգումը թագտիրինտէ բազար կիւնլէրի տախի միւրաճաաթ օլունապիլիր։ 11—20

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

Միւմիւլէյ՝ օն պիր սէնէ մուգատէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէէն պա չահատէնամ, խուրուճ թիմիշ, վէ զայրէթ ու խթիդամէթիլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէկէճճիւ վէ էմնիյէթինի գազանմը, էրպապը նամուս վէ լիյագաթատան վէ պիրինճի արնրգ տավա վէքիլլէրինէն մասրաֆ պիր զաթ արը։

Քէնտիլէրի՝ հէր նէվ Շէրի, Հուգուգ, Ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարը տէրէօհատ իսէր։

Պիր մէպլաղը մալիմ մուգապիլինէ ալթը այլրգ վէ սէնէլիք ապօնէ գայտ վէ գապուլ իլէր։

Տավալարը հագգընատա մէճճանէն մալիւմատ ալմագ իսթէնէրէ պէյատնը բէյ վէ թիթայը մալիւմաթատան գաչնմագ։ Էքսէր տավալարատան բէյնի իւճրէթ ալմատրը կիսի, բէք չօգալարընտա սուլէն թէսլիյէտ գուսուր էրլէմէզ։ Սապահլարը սաաթ 2—6ետ վէ ագշամլարը տախի 9—11է գատար եարբանէսինտէ պուլունուր։

Իսարէսանէսի՝ Պազը Ալի ճատէսինտէ Մուսուլխանընատա 22, 23 վէ 24 նումէրօլը օտալար արը։

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչև յարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստանոցներուն մէջ 400է աւելի չքաղրամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Այն անհուն յաջողութիւնը զոր և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. ՍԻՆԿԷՐի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց զետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

THE SINGER MANF. CO. TRADE MARK

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐԻ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼՆ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։ Ղալաթիա՝ Գարաքէօյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մասնաճիւղք՝ գաւառաց ըոլոր քաղաքներուն մէջ։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին

Ի ՊՈԼԻՍ

Թաղարտալ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի աղնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց ժամանութիւնը։ Փոխադրողներուն քարտալօկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընող ուղղութիւնը կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրստապաք և Կ. Իսմիհեան Որդիք վաճառատուններուն, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի տարեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻՁ.—ՊՊ. Լաքառիէս Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաֆտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.—Պ. Պ. Կ. Իսմիհեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—Պ. Կէորգ Արտիթի.
ՍԵՐԱՍՏԻԱ.—Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ.—Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ.—Պ. Յակոբ Բսօվատալ։
ԶՄԻՒՐՆԻԱ.—Պ. Հայտրիս Վանտիկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—Պ. Տիմօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒԴԱՐ.—Պ. Մ. Քարուանսօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—Պ. Ֆրանսքէլ Շիֆֆիէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՕՆ.—Պ. Արիս Կ. Իսմիհեան.

21—24

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ABP 1851 TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍՅԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆԴՐԱՍ

1851Տէ ԹԷՆՍԻՍ ՕԼՈՒՄԸՆԸ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆՍԻՒԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան պիյանլարին մէճմուի	Ընկ.	լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ադէթ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	»	» 1,250,000
Քէսմիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	»	» 410,000

Թուրքիա շիպէսինին միւտիրիշլիմուտիսի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱՇԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահճէ Գարա, Անամիտաի Խան, Ն° 20, 21, 22։

Թաշրալարատա իշկիւզար վէ միւթէպէր աէնիթէլէր արանըլմագտա տրը

ԻՄԹԱՒ.—Շէհրիմիզին էն մատուցի Ֆրանսայ վէ Ալման գումբանիալարին սէրմայէսի հասըլաթնա նիսպէթէն 100 % օլուսը հալտէ Ուէսթըրընի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բագիպլէրինէ թէգթէվիւգ իթիմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՑԻՑ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՃՀՈՒՐ ՏԻՊԻՃ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

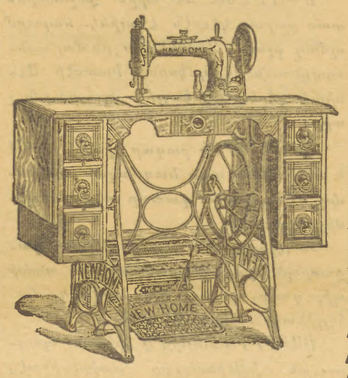

Մէդալիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ մեքեանիսմը, HORS CONCOUR բէգապէթսիզ գազանմը տրը։

Էն ուժագ թէքէրրուսթընա գատար էմնտրա թէվէֆֆիւգ իսէր։

Թիւրքիա իշխան եէկեանէ աճէցբասը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի Ֆիրուսթը Սթանպուլտա, Պահճէ Գարաւբնատա, Համիտիյէ ճատէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ Շիհիպլէրի Իզմիթատ, Սմիւրիտ, Աֆիօն Գարահիսարտա վէ սարբէ

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՍԼԻԼԱԹ ՖԻ. 7500000

1899ատա մէրի իւլ իճրա էօսմիր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ.	19,534,276
» » հանկրն » » »	460,267,203
» » » » բրիմի »	1,433,965

Էյմէր-ը Է-ԷՐԻԷ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ագատէր

Եանկը-ֆէրզը հէր նէվի պէնա վէ էչեա իւզերինէ սիկուրթա ագա իսէր։

Նէ-էյմի-ի էրզրում-ֆէրզը մալ, կվրաղը նագտիյէ վէ վաքտ սիկուրթալարը գապալ իսէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896ատա 18½%, 1897ատ 18%, 1898ատ 18%, 1899ատա 16% թէմթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթատ Գրէտի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Մոֆեատա Պանգ Նատիօնալ Պլիլամ։

Թաշրալար իշխան միւտատատ վէ միւթէպէր քէֆալէթի ատէնթլէր արանըլըյոր Թիւրքիա իշխան ումումի ատէնթէ Ս.ՊՕՇԱԿ ՈՒՆԵՏԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէքպանի սոգագ, Ճէպհանա խան

Թիւրքիա իշխան ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՐԻՐԵՂԵԱՆ

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸ

Աղընտրը գօգմամասրը, տիւէրինիզին խասթալըգտան քիւլլէն արի գալմասրը արգու իսէր իսէնիզ Պաղչէ Դարուսրնատ Նիղամիէ գարագօլը գարշու քէօշէսինտէ 1 նօմէրօլը մահալը մասատատա տիշ թապիպի

ԽԱՋԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պուլմալըսրնը։

Մումաիլէյհ Մէքթէպի Թըպիպէի Շահանէէն մէկէտուն օլուպ, հիշ պիր աղրը հիսս իթտարմէքսիզին տիշ չէքմէքսէք մուճիտի պուլունտրը պիր իլսան իլէ կալընը իբի սէֆատատ էն չէտիտ տիշ աղրբլարրը քէսմէքսէք, «սքօրբիթ»կիպի հէր նէվ տիշ էթի խասթալըքլարրը թէտավի իմմէքսէք էֆէնտին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէքթլար իլէ տիշ սօլսրըմագտա տրը։

Էնվաշի թագմա տիշ վէ չէնէ իմալտնատաքի մէհարէթի քեամիլէսի ումում միւշթէրիլէրինին հիւսնիւ թէվէճճիւհինի ճէլպ իթմէքսէք տրը։

Ճումատա կիւնլէրի մուայէնէխանէսէ բազար կիւնլէրի սէ կէտիկ Բաչատա Համամ ճատատէսինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինտէ միւրաճաաթ իսէն ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իսէր։ Սապահլարը սաաթ 1½ գատար վէ ագշամլարը տախի սաաթ 11ետն սօնրա հէր վագրթ խանէսինտէ պուլունուր։

ՏՕՔԹՕՐ ԶՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մումաիլէյհ փարիսատ միւտտէթը մէտիսէ էմտադը տախիլիէ վէ սասպիեէ քէսսպի իսխիսատ էյլէյուպ սարա, է ըսրարսօս, խիէրիք, կարբմ պաշ ադրբսը, նիզուիլ, ուլգուսուզլուգ, ուլգուտա էգզիմէգ, չօճուգլարրն իտրար թութամամալարը վէ էնվան սինիրիսաթթալըգլարրնը էյլէկթրիք իլէ թէտավի էյլէտիյի կիպի միտէ սուլարը, վէ միտէ սուլունրն արթմասը վէ էքսիլմէսի, պաղրբաագ, գալպ, ագ վէ գարամիյէր վէ պիւլթիւմէ էմրադը տախիլիէի սաիրէի ֆէնտը թրպպրն էն սօն քէշֆիսաթը իւզրէ հէր կիւն սապահատան էօյլէնէ գատար իստանպօլատա օգճիլէր պաշընատա (Սիսէմմատ) վէ ուզուն չարշուտա (Մէրիտի) էճզահանէլէրինտէ վէ էօյլէտէն սօնրա, պէյ օղլու ճատատէի քէպիրտէ Օտիօն թէէթրօսու գաշուսրնատա 165 նօմէրօլու Մուայէնէխանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իսէն խասթէկէանը գապալ էյլէր։

Մուայէնէխանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էյէքթրիկի վէ էյէքթրիկ պանէօսու մէվճուտ տուր։

ՍԿԻԻՏԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

Անանք որ կը փափագին Մ-ԴՈ-ի բաժանորդ դրուիլ, կրնան դիմել Սելամատը, Պապա-Ճան փողոց, կօչկակար Վահան էֆ. Սարքեանի խանութը, և ստանալ օրինաւոր ընկալագիրը։

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՑՏԻՊԻ

Բարիատ իքմալը թանիլ էթմիշ վէ Եվրոպանըն էն մէշհուր խասթախանէէրինտէ ամէլիյէաթ կէօրէրէք, օն եէտի սէնէ տախի իճրաի թըպապէթլէ քէսպը վուգուֆ էյլէմիշ տիր։

Թապիպը մուամաիլէյհ կէօհիա վէ միտէ իլէթէրինի եանի նէզլէի սատրիյէէի, նէֆէս տարլըզընը, ագ ճիհէր ուֆունէթէրինի խուսուսիլէ վէրէմ խասթէլիսինի, իսթիթարլարատա միզմին էօքսիբիւք վէ տամարլարրն թէսալլուպ իմմէսէնի, էմրազը գալպիյեէի, հազմըզլըզը, ինգբպազը, միզմին խնալը, միտէ ազրբսընը, միտէ կէնիշլէնմէսինի, գանը պատրը, գարընտա սու տօլմասընը, գարաճիհէր խասթալըգլարընը, խարատա չէքբ վէ եումուրթա ագը պուլունմասընը, էմրազը միքրօպիյեէի վէ գան խասթալըգլարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագգբեանթը ֆէնտիյէ մուճիսինէ էն սօն ուսուլը թըպպի վէճէլէ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մուամաիլէյհ՝ սէօրթ սէնէ պիր միւտատէթ զարֆընտա վասի պիր ֆրէնկի խասթախանէսի սէր թըպապէթինտէ պուլունարագ, պու էսնատ խուսուսի թէտավի էյլէտիսի խասթալարատան մասատա, ֆրէնկիսէ վէ պէյ սօղուգլուղունա միւպթէլա օլմուշ սէօրթ պին գատար էշխասը թէտավի էյլէտիսի ճիհէթլէ, պու իլէթէրին թէտավիսի խուսուսրնատա ֆէվգէլատէ մէհարէթի քէսպ էյլէմիշ օլուուղունատան ֆ էրքէք վէ գասրընլարատա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիսիի վէ պէյ սօղուգլուղունու վէ անկերէէն հասրը օլան սէս գըրգգընը վէ եարալարը վէ տէրի ուֆունէթէրինի վէ խարար տարլըզընը վէ իլիճնապը մէսանէսի վէ վէզաֆէը թէհասսուլիյէ իճրաընատա նօգանիյէթի սուրէթը միքէմմէլէտ վէ թէճարիպը միթէատատսինի թէրագգբեանթը ֆէնտիյէ իլէ պիրլէշտիրէրէք ազ զեման զարֆընտա թէտավի էյլէր։

Տէր Սէլիմէտ հէր հանկը թապիպ իլէ իսթէնիլուրատա գօնսիլթօ օլունապիլտիսի կիպի, էվրօգարդն էն մէշհուր աթբպպատը իլէ տախի պիշ մուխասպէրէ գօնսիլթօ իճրա օլունուր։

Վիլայատը Շահանէէն թաշրիրէն միւրաճաաթ իսէնէք զէվաթը՝ օրատաքի թապիպին պիր բաբրունը եախուտ մուֆասսալ պիր թարիֆնամէ կէօնտէրմէլէրի էլզէմ տիր։

Բազարատն մասատա, հէր կիւն սապահ սէօրտէ գատար, Գումգարուտա Զիհթիէ Կէլինլէր ճատատէսինտէ 13 նիւմէրօլու խանէտէ, սապահ պէյտէն սէքիզէ գատար Սիրքէճիրտէ Պապը Ալի ճատատէսինտէ Թիւրքիյէ էճզահանէսինտէ։ Սապահ սօղուգատան օն պիրէ գատար Սուլթան Պաեազիտատէ, Օգճիլար պազրնատա Սիսէմմատն էֆ Նէն Պաեազիտ էճզահանէսինտէ խասթէկէանը գապալ էյլէր։ Ժագբը օլանլար սալ։ կիւնլէրի մէճճանէն մուաեէնէ օլունուրը կէպիք Բաչա օճուգլունատա Լիզոր Մէրթիտի էֆ Նէն էճզահանէսինտէն հէր հանկի սապահ խթէնիլիրատ, թապիպը մուամաիլէյհ ճէլպ օլունապիլէճէքտիր։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս Մ-հմատ Փաշայի Էշրէֆ Ռիֆ- 271

Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ՁՈՒՆԱՆ և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները շատ ժան են։ 90—106

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

)(ՀԹ)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԼՈՒՍԵՐԱՆ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ԱՆԱՆԴԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Է.

Տիկին Տագրեանի Վահէի նկատմամբ ցոյց տուած արտակարգ գորովն ու պաաիւը խոր տպաւորութիւն ըրաւ թէ՛ դերձակուհիին և թէ՛ զաւկին վրայ որ արդէն վարձատրուած կը սեպէր ինքզինք, մեծահարուստ ընտանիքի մը սալօնին մէջ այսպէս փառաւորուելով։

Շոգենաւի հպարտ, այլամերժ, արհամարհոտ աղջիկը չէր այլ եւս Ատրինէ, բարեկամական ցոյցեր, մտերմական երեւոյթներ բացարձակապէս կը նշմարուէին անոր ակնարկներուն, շարժուձեւերուն, ուշնդրութեան և մինչեւ իսկ հարցումներուն մէջ։

Յովսէփ Տագրեան՝ ինք եւս չեշտելու նպատակով, համամտութիւնը՝ ամէն կողմէ Վահէի շռայլուած յարգանքին,

—Բացատրելու համար մեր երախտապարտութեան ասպիճանը, ըսաւ, սա ալ պէտք կը տեսնեմ անկեղծաբար ըսել որ, մեր Տիկինը հաստատ հաւատք ունի թէ, ցորչափ այս դրամապանակը մեր ձեռքն է, բախտաւորութիւնը անպակաս պիտի ըլլայ մեր տունէն։ Ուրախ եմ որ ձեզ նման պարկեշտ և պատուաւոր երիտասարդի մը վիճակեցաւ երջանկութիւն վերադարձընել մեր ընտանիքին, մանաւանդ ամուսնոյս ու զաւկիս։

—Ո՜հ, կը չափազանցէք, Տագրեան էֆէնտի, պատասխանեց Վահէ ամօթխած համեստութեամբ, սովորական պարտականութեան մը, չարժեր տարբեր գոյն տալ, ամօթապարտ կը զգամ զիս փութկոտութեանս համար։ Անփորձութեամբ՝ վայրկենաբար գանձեցի Էֆէնտի փոխարժէքը, թէեւ առանց հինգ փարայի դպչելու, իրը աւանդ կը պահէի քովս։ Այս փութկոտութիւն, աւելի անոր համար էր որ կեանքիս մէջ, գոնէ լեռ մը դանձած ըլլալու հաճոյքը կը փափագէի ըմբռնելու։

Վահէի այս անկեղծ խոստովանութիւն, ազդեց մեծահարուստ ընտանիքին երեք անդամներուն ալ սրտին։ Երկու ամուսիններ իսկոյն ակնարկ փոխանակեցին, իսկ Ատրինէ աղու աչքերովը թախանձական նայուածք մը ուղղեց հօրը։

—Շատ բնական բան մը ըրեր էք, պատասխանեց դրամատէրը ծիծաղելով, ես ալ երբ ձեր տարիքն էի, բուռն փափաք կ'զգայի դրամական մեծ գործողութիւններ կատարելու։ Պառճառ չունիք խղճահարելու ձեր փութկոտութեան համար. դրամապանակին պարունակութիւնը ձերն է, ինչ եղանկով որ ուզէք կրնաք գործածել։

Տագրեանի այս վեհանձնութիւն անբացատրելի խնդութեամբ ողջունուեցաւ կնոջմէ ու զաւկէն կողմէ։ Մանկամարդ աղջիկը, չի կրնալով յաղթել սրտի ուրախութեանը, սիրուն ժպիտով մը շնորհակալութիւն յայտնեց հօրը, լռելեայն։

Իսկ Վահէ չփոթելով այս անակնկալ առաջարկէն, և յանկարծ ենթադրելով որ իրը նուէր կամ ողորմութիւն կ'առաջարկեն իրեն այդ գումարը,

—Ինչ իրաւամբ իմ պիտի ըլլայ եղեր տասը հազար ֆրանքը, գոչեց բողոքի ձիշտով։

—Այն իրաւամբ որ, յարեց Տագրեան մենք արդէն որոշած էինք միմիայն դրամապանակը առնել, իսկ պարունակութիւնը գտնողն պիտի ըլլար։

Դերձակուհին՝ թէ և դրամի համն առած, և հինգ բարայի վրայ հոգի տուող կին, սակայն հիմա՝ երբ իրը յարգելի հիւր Տագրեաններու սալօնը կը փառաւորուէր, արժանապատուութեանը չէր ձգեր նուէր ստանալ անոնցմէ, թէ և հինգ հարիւր ոսկիի գումար մը ըլլար այն։ Ուստի ինքն ալ Վահէի հետ միանալով անկեղծաբար մերժեց դրամապանակին պարունակութիւն։

Պայքարը զօրաւոր էր, երկու կողմէ ալ. Տագրեաններ կը պնդէին անպատճառ տասը հազար ֆրանքը Վահէի տալու առաջարկին վրայ, Մերունակներնը մայր ու տղայ, նոյնչափ սատկութեամբ կընդդիմանային իրենց մերժումին վրայ։

Ուրիշ պարագայի մէջ գուցէ սիրայօժար ընդունէր Վահէ այս ասպիճանի կարեւոր գումար մը, սակայն հիմա Ատրինէի ներկայութեանը մանաւանդ, կը նախընտրէր կեանքին մինչեւ վերջը անկուտ ապրիլ, քան թէ, անկէ նըպաստ ընդունելու զիջանիլ։

Օրիորդ Տագրեանի գեղեցկութիւնը խոր տպաւորութիւն ըրած էր երիտասարդին վրայ. եթէ առաջ արհամարհոտ ընդդիմութիւն չի տեսնար անկէ, գուցէ հիմա նուազ արժէք պիտի ընծայէր Ատրինէի իր նկատմամբ ցոյց տուած համակրանքին ու անկեղծ հիւրասիրութեան. սակայն չոգենաւին մէջ անոր խրոխտ ու անտարբեր վարմունքին ենթարկուիլէ ետք, հիմա գիտէր թէ ինչ ըսել էր Տագրեաններու սրտին հիւրընկալուիլ, և քանի՞ թանկագին էին մտերմական ցոյցերը, զոր օրիորդը կը շռայլէր իր նկատմամբ։

Ո՜հ ասոնց ամէնքը, մանաւանդ Ատրինէ համարումը հինգ հարիւր ոսկիի հետ փոխանակե՛լ, անկարելի կը թուէր Վահէի որ իր այս քսան երկու տարեկան վաղվուն հասակին մէջ, ամէն բանէ բարձր կուզէր բռնել պատիւն ու անձնասիրութիւնը։

Տագրեան՝ զգաց սխալը, զոր գործած էր, ընտանեկան շրջանակի մէջ առաջարկելով Վահէի տասը հազար ֆրանքը։ Դրամատէրը թէեւ հիւսն, փորձառու, համբերատար մարդ, սակայն այնպէս զգածուած էր երիտասարդին անկեղծ խոստովանութենէն, որ չի կրցաւ լինքզինքը զսպել, նոյն վայրկենին իսկ առատաձեռնութեամբ մը վարձատրելէ անոր անկեղծութիւնը։ Ուստի անել կացութեան մը չենթարկելու համար հիւրերը, այլեւս չի պնդեց առաջարկին վրայ և ուրիշ նիւթի դարձուց խօսակցութեան ընթացքը։

Դասատարակուհին որ ներկայ էր այս մշտատեսիլ ունկնդրութեան, մեացաւ օրիորդին ու Վահէի և երեքը խումբ մը կազմելով սկսան խօսակցիլ օրուան նորութիւններուն նկատմամբ։ Մինչդեռ Տագրեան ամուսիններն ու դերձակուհին ալ առանձին կը տեսակցէին։

Ատրինէ մանրամասնաբար պատմեց կորուստի պարագան և զգացած յուզումները, որմէ ետք Վահէ ալ իր կարգին նկարագրեց թէ՝ ինչպէս գաւառ դրամապանակը, ինչպէս չոգենաւը փախցուց, ինչպէս գանձեց լեռին փոխարէնը դրամատունէն։

— Անպատճառ նախախնամութեան մասը կար աս գործին մէջ, բաւ դասատարակուհին, եթէ գուք մեզի չի հանդիպէիք չոգենաւին մէջ, բնականաբար կորսուած էր դրամապանակը։

—Կասկած չի կայ, պատասխանեց Ատրինէ, արդէն մենք ինք չունէինք որ ձեզ նման պատուաւոր երիտասարդի մը ձեռք անցնի ու վերստին գտնանք մեր կորուստը։

(Շարունակելի)